

ELEKTRO MARIBOR

infotok

april 2014, letnik XIII, številka 49

Interni informacijski list podjetja Elektro Maribor,
podjetja za distribucijo električne energije, d.d.

Huda vremenska ujma

Predsednica vlade
na terenu z nami

Pokalo je, kot da
bi bila vojna

"Elektro Maribor,
prosim?"

10

20

41

4 INTERVJU

4 Predstavljamo Območno enoto Murska Sobota

6 ZGODILO SE JE

- 6 Elektro Maribor prejel certifikat ISO/IEC 27001
- 6 OVEN d.o.o.: Nova rekordna proizvodnja
- 7 Odprtje novega prodajnega mesta s svetovalno informacijsko pisarno v Mariboru
- 7 Energija plus s projektom prenove kotlovnice zmagala na natečaju časnika Finance
- 8 Elektro Maribor namenil sredstva za pomoč družinam, posameznikom in otrokom
- 9 Elektrifikacija Slovenije se je začela v Mariboru

10 VREMENSKA UJMA

- 10 Dogajanje med vremensko ujmo
- 16 Po vremenski ujmi – kako naprej
- 18 Zgodilo se je v času vremenske ujme
- 21 Vprašali smo
- 23 Kako smo doživeli ujmo v OE Maribor z okolico
- 29 Predsednica vlade nas je vse presenetila
- 30 Koordinacija zaradi izkušenih sodelavcev izjemno učinkovita
- 32 Kako je potekal dan našega sodelavca na terenu

34 INTERVJU

- 34 Bilo je, kot da je prvič zasvetila žarnica
- 35 10.000 alarmov za službo zaščite in meritev
- 38 Pri delu v DCV sta se izkazali velika izkušnost in usposobljenost dispečerjev
- 39 »Elektro Maribor, prosim?«

42 KOLUMNA

- 42 Led, žled in človek

44 IZ STROKE

- 44 Novosti iz novega energetskega zakona EZ-1

47 SINDIKAT

- 47 Energetike NE proDAMO!

48 DOBRO JE VEDETI

- 48 Elektro Maribor na informativnih dnevih
- 48 Srečanje »mladih upokojencev« pri predsedniku uprave

Jubilejne nagrade

Jubilejne nagrade od januarja do marca 2014

Mesec izpolnitve	Priimek in ime	Delovna doba	Lokacija
januar	ŠKRINJAR IZTOK	10	Uprava
januar	PUHAR BOŠTJAN	10	SE Ljutomer
januar	FIDERŠEK FRENK	10	OE Slov. Bistrica
januar	BRAČKO ZVONKO	20	Murska Sobota
januar	BOBNJAR CIRIL	35	SE Ljutomer
januar	PLOHL SREČKO	35	SE Ljutomer
februar	ŠERUGA DARINKA	10	Uprava
februar	BOŽIČ MOJCA	20	Uprava
februar	MAJERIČ DRAGICA	30	SE Maribor
marec	ZAGOMILŠEK KARIN	10	Uprava
marec	MIRT MATEJA	20	Uprava
marec	JAKOPIČ MIROSLAVA	35	OE Gor. Radgona

Vsem jubilentom iskreno čestitamo!

Popravek

V zadnji, decembrski številki Infotoka je prišlo do neljube napake. Službi za marketing je bil posredovan seznam sodelavcev, ki bodo prejeli jubilejne nagrade novembra in decembra 2014, namesto novembra in decembra 2013. Popravek seznama je bil objavljen v e-Infotoku št. 41, ki ste ga prejeli 20. decembra 2013.

Za napako se vsem sodelavcem iskreno opravičujemo.

Sodelujte!

Soustvarjajte naš Infotok. Ideje, predloge in prispevke pošljite na infotok@elektro-maribor.si ali jih oddajte v svojih tajništvi.

Odgovorna urednica: Mihaela Šnuderl

Uredniški odbor: Marko Bračič, Simona Vauhnik, Milena Rajh, Dragan Radulović, Marjan Orešič, Matjaž Marko, Boštjan Rous, Beti-Elizabeta Šlehta, Jurij Tretjak, Zvonko Mezga, Darja Lapov, David Gnil, Tatjana Vogrinec Burgar, Jure Brunec, Miro Pečovnik, Jože Roškar, Bernarda Kos, Karin Zagomilšek, Irena Podgrajšek, Danijela Homec, Franjo Lavrenčič (predstavniki upokojencev), Maja Ul Golob (predstavnica družbe OVEN d.o.o.) in Mateja Supanič (predstavnica Energije Plus d.o.o.).

Produkcija: Aritmija d.o.o.

Oblikovna zasnova: Zadruga

Avtor naslovne fotografije: Uroš Lednik
april 2014, Letnik XIII, številka 49

ELEKTRO MARIBOR d.d.

Heroji

Delavci elektropodjetij. Gasilci. Vojaki. Pripadniki civilne zaščite. Gozdni delavci. Komunalni delavci. Kmetje. Številni prostovoljci. Pa vsi drugi. Vseh enostavno ne gre naštetih. To so resnični junaki, heroji. Z izjemnimi napori so se borili proti naravi, ki je v začetku februarja povzročila pravo opustošenje po naši mali državi. Bile so izredne razmere, katerih razsežnosti ne pomnijo niti najbolj izkušeni sodelavci.

Solidarnost. Nenadna huda ledena ujma je povzročila takšne izredne razmere, da smo postali odvisni od pomoči drugih. V tistih dneh smo bili priča veliki solidarnosti. Ljudje so pomagali. Prostovoljno. Nekako je Slovence ta huda vremenska ujma močno povezala, saj smo bili jasno postavljeni pred dejstvo, da je vsak sam v takšni nesreči nemočen. Skupaj, z združenimi močmi nam je uspelo skoraj nemogoče. Ob tem pa so nam pomagali številni iz sosednjih držav. Pomagali so nam tudi naši kolegi iz Hrvatske elektroprivrede, ki so nesebično pomagali pri odpravljanju posledic žleda. Pa tudi naše ekipe elektromonterjev so pomagale drugim. Ekipa elektromonterjev iz območne enote Gornja Radgona je konec februarja pomagala pri odpravljanju

posledic žleda na področju Elektra Primorska, natančneje na področju distribucijske enote Tolmin.

Elektrika. Dobrina, ki jo znamo zdaj vsi bolj ceniti. Ni samoumevno, da jo imamo. Videli ali doživeli smo, kako je, ko elektrike ni. Za kratek čas. Nekateri odjemalci pa so občutili, kaj pomeni biti brez nje po teden dni in več. Na nedostopnih terenih, z neprevoznimi cestami. Ponekod tudi brez vode. Prvi dan še nekako gre. Vsak dodaten dan brez električne energije pa ni več prijeten. Stanovanje se ohladi. Namesto toplega kosila sendviči. Številne naprave, ki potrebujejo električno energijo, ne delujejo. Telefoni, tudi mobilni, prav tako ne delujejo. Ne delujejo bazne postaje. Številni odjemalci so poiskali pomoč pri sorodnikih in se, predvsem tisti z majhnimi otroki, začasno preselili k njim. Drugače ni šlo.

Zahvala. Kot boste v nadaljevanju prebrali, smo poseben poudarek v tej številki namenili vsem vam, ki ste nesebično pomagali, da bi bila odjemalcem v najkrajšem možnem času zagotovljena ponovna oskrba z električno energijo. Res vas je veliko, ki ste pokazali, da vam je resnično

mar. Z nečloveškimi napori ste se izkazali in dali vse od sebe. Vseh resnično ne gre naštetih, vendar gre zahvala prav vsem: monterjem, voznikom, skupinovodjem, vsem drugim delavcem na terenu, vodjem gradenj, dispečerjem, merilcem, sodelavcem v klicnem centru, vsem vključenim na območnih in storitvenih enotah, na upravi ... Res vas je veliko in prav vsem iskrena hvala. Veliko dela nas zdaj čaka ob sanaciji škode. Tudi ob popisu škode je bilo opravljenega veliko dela. Tukaj hvala tudi sodelavcem v naši službi projektive.

Delo, ki ste ga opravili, je vredno vse pohvale, velikega priznanja in spoštovanja do vas vseh. Tega truda ni moč poplačati. Verjemite pa, da smo vsi ponosni na vas in cenimo vaš trud ter vse odrekanje, ki ga v tistih dneh ni bilo malo. Zahvala gre tudi vašim družinam, ki so stale ob vas in vas bodrile, ko ste premraženi in utrujeni pozno zvečer prihajali domov. ⚡

Resnično vam hvala.

Vsi, prav vsi ste naši HEROJI!

Mihaela Šnuderl,
odgovorna urednica

ELEKTRO MARIBOR

Energija zame!

Besedilo: **Uroš Kolarič, Mihaela Šnuderl** • Fotografija: **Boštjan Rous**

Predstavljamo Območno enoto Murska Sobota

Tokrat smo glavni intervju v tej številki namenili območni enoti, na kateri je imel uredniški odbor Infotoka zadnji sestanek. To je OE Murska Sobota.

Pogovarjali smo se z vodjem enote, g. Urošem Kolaričem, ki nam je predstavil začetke enote, sedanjo dejavnost in načrte za prihodnost. Nekoliko smo se dotaknili tudi nedavne vremenske ujme.

Koliko je stara OE Murska Sobota?

Kot začetek elektrifikacije v Pomurju štejemo leto 1926, ko je elektrika prvič pritekla v Mursko Soboto prek 35-kilovoltnega daljnovoda iz hidroelektrarne Fala. Takrat je bila tudi zgrajena prva transformatorska postaja Mladinska, ki obratuje še danes. Kot začetek OE Murska Sobota pa lahko štejemo leto 1946, ko je bil ustanovljen obrat DES Murska Sobota, ki je predhodnik današnje območne enote Murska Sobota.

Po čem se OE Murska Sobota razlikuje od drugih enot oz. kaj je njena posebnost?

Posebnost je vsekakor geografska lega, saj naša enota meji na tri sosednje države: Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško. Poleg tega smo najbolj oddaljeni od sedeža podjetja. Oddaljenost pa predstavlja predvsem težavo pri hitrem obvladovanju terena, saj sta močno dislocirana že npr. nadzorništvi Lendava in Mačkovci.

Kako dolgo delate v Elektru Maribor in kako dolgo ste že vodja enote?

Kaj se je v tem času spremenilo?

V družbi Elektro Maribor sem zaposlen 24 let. Delovno pot sem začel kot referent za tehnično dokumentacijo, nato sem delal v investicijah, obratovanju in

Uroš Kolarič

vzdrževanju. Vodja OE Murska Sobota sem zadnjih pet let. V naši enoti se je v zadnjih letih veliko spremenilo predvsem na področju kadrovanja. Ocenjujem namreč, da je kadrovska podhranjenost kolektiva zelo velika, stanje pa že alarmantno, povprečna starost zaposlenih na naši enoti je kar 49 let. Vse več imamo invalidov in delavcev z omejitvami. Večkrat namreč prihajamo v situacijo, ko je že ogroženo osnovno funkcioniranje sistema, ogroženi so osnovni delovni procesi. Število zaposlenih se je s 118 zmanjšalo na 75. Me pa zelo veseli, da smo s 1. aprilom 2014 prek projekt-

nega zaposlovanja dobili šest monterjev, ki nam bodo še kako koristili ob sedanji podhranjenosti ekip.

Kako dobro se sodelavci na enoti poznajo? Koliko se službeno formalno in neformalno družite?

Pri organizaciji srečanj sodelavcev na naši enoti prevzema veliko vlogo sindikat, ki vsako leto organizira štiri pohode, srečanje zaposlenih z OE Gornja Radgona, sindikalni izlet in športne igre med nadzorništvi. Letos bo v juniju sindikalni izlet v Zadar, zato ob tej priložnosti vabim zaposlene. Vsako četrtoletje organiziramo

srečanja v okviru certifikata Družini prijazno podjetje. Naj povem še, da so si naši monterji, ki so sodelovali pri odpravi havarijskih razmer na Pohorju, sami organizirali tridnevno smučanje na Rogli. Udeležilo se ga je devet sodelavcev.

Katera so lanska in katera letošnja najpomembnejša dela/investicije vaše enote?

Plan investicij (energetski del) smo v letu 2013 uspešno realizirali (152 % fizično oz. 112 % finančno), kar pomeni, da smo dosegli maksimalni učinek v primerjavi z vloženimi sredstvi. V letu 2013 smo vključili v obratovanje RTP Mačkovci in preselili nadzorništvo Mačkovci v nove prostore. Obnovili smo 9 km srednjenapetostnega in 25 km nizkonapetostnega omrežja. Uspešni smo bili tudi na področju vzdrževanja, obratovanja in v merilnem oddelku. Na našem področju se srečujemo s problematiko selitve velikih obrtnih območij iz mesta v vasi, česar pa nam ne omogočajo obstoječi daljnovodi. Prenosne zmogljivosti daljnovodov namreč dosegajo 120 % oz. 220 % prenosne moči, zato prihajamo v situacijo, ko izdaja soglasij za odjemalce ni več možna. Tako bi bilo nujno potrebno pristopiti k obnovi tranzitnih 20-kilovoltnih daljnovodov, ki imajo še vedno presek 35 mm², in kabliranju daljnovodnih izvodov iz RTP Murska Sobota. Gospodarski razvoj že tako obubožanega Pomurja je zaradi tega dodatno onemogočen. Sodelujemo tudi pri izvedbi in pridobivanju dokumentacije za DV110 Mačkovci, elektrifikaciji proge do Hodoša, gradnji krožišč in zunajnjovolskih križanj v Murski Soboti in mnogo drugih tujih investicijah v prostoru, kjer moramo biti navzoči in ščititi interese družbe Elektro Maribor.

Kakšni so načrti za enoto?

Izpolnitev gospodarskega načrta in preostalih poslovnih ciljev uprave, s poudarkom na zagotavljanju kvalitetne dobave električne energije s čim manj prekinitvami odjemalcem. Ob tem bomo sledili strategiji umeščanja omrežja v prostor v manj ranljivi izvedbi. Načrtujemo namreč, da bomo demontirali 16 km 20-kilovoltne omrežja, ki smo ga

Omrežje OE Murska Sobota

Naprava	Količina	Potrebna vlaganja 3 % + 1 % = 4 %	Dejanska vlaganja (Povprečje 10 let)
Razdelilno-transformatorska postaja (RTP)	4 kosi		
Daljnovod 110 kV	40 km	1,6 km	0
Daljnovod 20 + 35 kV	650 km	26 km	4 km
Kablovod 20 + 35 kV	150 km	6 km	3 km
Nizkonapetostno omrežje	1.860 km	75 km	18 km
Transformatorska postaja 20/0,4 kV	650 kom	26 kom	8 kom
Drogovi	32.000 kom	1.280 kom	900 kom

že v preteklih letih izvedli v podzemni, za zunanje vplive manj ranljivi izvedbi. Nadoknaditi bo treba tudi zaostanek vzdrževalnih in investicijskih del iz preteklih let, ki so posledica omenjenega zmanjševanja zaposlenih. Potrebna in dejanska vlaganja v omrežje so prikazana v priloženi tabeli obsega naših naprav.

Kako ste vi in vaši sodelavci doživljali nedavno ledeno ujmo?

Naše ekipe so se takoj, že 2. februarja, aktivno vključile v sanacijo škode zaradi vremenske ujme na območju OE Maribor z okolico in OE Slovenska Bistrica. Tudi sam sem na terenu obiskal ekipe in se srečal s stanjem in posledicami na terenu. Obiskal sem ekipe v Radizelu, Spodnji Gorici, Spodnjem Slemenu, Devini pri Slovenski Bistrici in Hočkem Pohorju. Ob tem moram posebej poudariti neverjeten odziv sodelavcev, ki so se odzvali z veliko požrtvovalnostjo in pripravljenostjo pomagati ter sanirati omrežje do te mere, da bi bila vsem odjemalcem zagotovljena oskrba z električno energijo. Ob vprašanju, kaj potrebujejo, so želeli imeti le svetilke, da so lahko delali ponoči. Priskrbeli

smo tudi štiri motorne žage in dodatne pikerje (leseni podporniki, s katerimi se postavljajo leseni drogovi), ki so jih na terenu nujno potrebovali. Vsako jutro smo po sestanku razdelili tudi sendviče in čaj. Na območju naše enote je škode za približno 456.113,00 EUR, pri čemer smo do danes evidentirali še 3.739 ur, ki smo jih opravili na drugih OE.

Sporočilo vsem sodelavcem Elektra Maribor ...

V medijih lahko znova zasledimo številne razprave o prodaji energije in distribucijskih podjetij. Ob tem želim poudariti in tudi sporočiti sodelavcem; dejstva, da bi zasebni oziroma tuji kapital lahko bolj učinkovito upravljal z infrastrukturo, ne smemo sprejeti. Prepričan sem, da smo zaposleni v družbi Elektro Maribor v največji možni meri usposobljeni za to, da lahko najbolj uspešno in najbolj učinkovito upravljamo z elektroenergetsko infrastrukturo. Imamo znanja, izkušnje, smo najboljši in najbolj kompetentni. To počnemo že leta za naše uporabnike omrežja. Zato vabim vse sodelavce, da s svojim delom dokažemo, da to drži.

Poslovna stavba OE Murska Sobota

Elektro Maribor prejel certifikat ISO/IEC 27001

Ob evropskem dnevu varstva osebnih podatkov je informacijski pooblaščenec Republike Slovenije Elektru Maribor podelil priznanje za pridobitev certifikata po standardu za sistem vodenja varovanja informacij ISO/IEC 27001:2005 in s tem povezana prizadevanja za varovanje vseh vrst informacij in podatkov. V sodobnem poslovanju smo vse bolj odvisni od informacijskih tehnologij, organizacije so vse bolj odprte, pretok informacij je vse bolj pomemben. Standard ISO/IEC 27001 stremi po ureditvi in poenotenju razmer v organizaciji na področju informacijske varnosti. Zapisan

je v obliki zahtev, ki jih mora organizacija izpolnjevati, če želi pridobiti certifikat. V Elektru Maribor skrbimo, da so informacije razpoložljive takrat, ko jih pri delu potrebujemo. Cenimo vrednost informacij in podatkov, kakor tudi informacijskih sredstev, in spoštujemo pravice posameznikov do varovanja osebnih podatkov. Enako spoštujemo pravice lastnikov za zaščito premoženja, kamor štejemo tudi informacije, ki predstavljajo industrijsko lastnino.

Besedilo: **Karin Zagomilšek**

Nova rekordna proizvodnja

Lani ob koncu leta smo imeli naklonjeno vreme in enako se je nadaljevalo tudi v januarju, februarju in marcu 2014. Ker imamo dobro vzdrževane naprave in skrbno izkoristimo vsako kapljico vode, se nam to obrestuje pri proizvodnji električne energije. Dosegamo zelo dobre, celo rekordne rezultate.

Mala hidroelektrarna Činžat I

Proizvodnja vseh MHE v januarju:

1.665.192 kWh

Proizvodnja vseh MHE v februarju:

1.339.358 kWh

Proizvodnja vseh MHE v marcu:

1.733.917 kWh

Čeprav so naprave polno obremenjene, vse delujejo brez napak, kar je posledica rednih vzdrževalnih del in preventivnih posegov ter zamenjav naprav, ki ne zagotavljajo varnega obratovanja.

Peskolov – v ozadju jez elektrarne

Napovednik dogodkov

Konferenca Planet OVEN

(27. maj 2014, Gospodarsko razstavišče Ljubljana)

Konferenca s področja energetike (sept./okt. 2014)

V bližnji prihodnosti načrtujemo tudi uvedbo spletne inovacijske platforme s področja URE in OVE.

Preventiva je zlata naložba za prihodnost, neprekinjenega delovanja vseh naprav, ki so vključene v ta proces.

Besedilo: **Maja Ul Golob**

Fotografija: **arhiv Oven d.o.o.**

Odprtje novega prodajnega mesta s svetovalno informacijsko pisarno v Mariboru

V Energiji plus so 5. marca odprli novo prodajno mesto s svetovalno informacijsko pisarno, ki je v neposredni bližini dosedanjega, na Vetrinjski ulici 2. Novo prodajno mesto bo omogočilo hitrejšo obravnavo strank in bo s tem nedvomno vplivalo na njihovo boljše počutje. Odprtja sta se udeležila tudi predsednik uprave Elektra Maribor, mag. Boris Sovič, in mariborski župan, dr. Andrej Fištravec.

Besedilo: **Energija plus**

Fotografija: **Energija plus**

Novo prodajno mesto s svetovalno informacijsko pisarno

Na otvoritvi z leve: dr. Andrej Fištravec, Bojan Horvat in mag. Boris Sovič

Energija plus s projektom prenove kotlovnice zmagala na natečaju časnika Finance

Zaključili smo projekt prenove kotlovnice v Ulici bratov Greifov na Pobrežju v Mariboru in tako je danes 584 stanovanj oz. njihovih stanovalcev deležnih treh vrst prihrankov: energijskih, okoljskih in ekonomskih. Rezultati se kažejo predvsem v zmanjšanju izpusta ogljikovega dioksida za dobrih 507 tisoč kilogramov na letni ravni ter v zmanjšanju spremenljivih stroškov ogrevanja, kar je posledica približno 30 odstotkov manjše porabe energije.

Kot energijsko učinkovit projekt smo projekt prenove kotlovnice prijavi na natečaj Časnika Finance. V ta namen je bil v Časniku Finance v sredo, 12. marca 2014,

objavljen članek o projektu prenove kotlovnice. Več o članku si lahko preberete na povezavi <http://oe.finance.si/8358558/Pozamenjavi-kotlovnice-za-tretjino-manjša-poraba>.

Slavnostna razglasitev zmagovalcev in podelitev nagrad je potekala v okviru 16. Dnevov energetikov v Portorožu v torek, 15.4.2014. **Za prijavljen projekt smo v kategoriji »energetsko učinkovit projekt (URE) 2014« prejeli prestižno prvo nagrado, na kar smo izjemno ponosni.**

Besedilo in fotografija: **Energija Plus**

Kotlovnica po prenovi

Besedilo: **Karin Zagornik** • Fotografija: **Aleš Damjanovič**

Elektro Maribor namenil sredstva za pomoč družinam, posameznikom in otrokom

Elektro Maribor je tudi letos namenil sredstva za humanitarne organizacije za pomoč najbolj ogroženim družinam in posameznikom, za letovanje otrok iz socialno ogroženih družin na morju ter razvijanje talentov in prepoznanje nadarjenosti.

Na novinarski konferenci, ki je potekala 18. aprila 2014, je predsednik uprave Elektra Maribor, mag. Boris Sovič, predal prim. Kurtu Kanclerju, dr. med., predsedniku Rdečega križa Slovenije - Območno združenje Maribor, Darku Bračunu, generalnemu tajniku Nadškofijske karitas Maribor in Saši Mikiću, predsedniku Zveze prijateljev mladine Maribor, donacije v vrednosti po 1.500 eur.

Mag. Boris Sovič, predsednik uprave Elektra Maribor je donacije pospremil z besedami: »Sodelavci Elektra Maribor smo bili ob februarjski ujmi priča temu kako pomembna je medsebojna pomoč pri zagotavljanju življenjsko tako pomembne dobrine kot je električna energija. Ponovno se želimo zahvaliti vsem, ki ste nam v najbolj napornih dneh priskočili na pomoč. Solidarnost je pomembna tudi sicer. Tudi zato smo se letos ponovno odločili priskočiti na pomoč tistim, ki jo potrebujejo in podpreti humanitarne organizacije, katerih delovanje je v sedanjih časih še posebej pomembno. Z današnjo donacijo se tako Elektro Maribor ponovno pridružuje programom Rdečega križa, Nadškofijske karitas in Zveze prijateljev mladine.«

Alojz Kovačič, sekretar Rdečega križa Slovenije - Območno združenje Maribor, je že pred predajo predstavil stanje s katerim se dnevno srečujejo: »Ugotavljamo, da se revščina zajeda v vse večje število družin, saj se ob družinah, kjer so starši brezposelni, pojavlja nova kategorija – družine, kjer je zaposlen vsaj eden ali oba starša, pa

Z leve: Saša Mikić (ZPM), mag. Boris Sovič (Elektro Maribor), prim. Kurt Kancler (RK), Tatjana Vogrinec Burgar (Elektro Maribor) in Darko Bračun (Karitas)

ne prejema rednih plač ali pa so plače tako majhne, da ob plačilu kredita ni sredstev za stroške bivanja. Donacija Elektra Maribor, ki smo jo prejeli, pa bo v celoti namenjena vključevanju otrok iz socialno ogroženih družin na morje v našem Mladinsko počitniškem domu Frankopan Punat na otoku Krku.«

Darko Bračun, generalni tajnik Nadškofijske karitas Maribor, je o aktivnostih organizacije in stiskah ljudi povedal: »Nadškofijska karitas Maribor je neprofitno-dobrodelna organizacija, ki na področju humanitarne-socialnega in zdravstvenega dela izvaja storitve in programe pomoči, kateri človeku, ki se je v danem trenutku zaradi takšnih in drugačnih okoliščin znašel v veliki stiski, nudijo konkretno pomoč. V svojem delovanju temeljimo na humanitarni dejavnosti, prostovoljstvu in socialno-varstvenih ter zdravstvenih storitvah. Pod našim okriljem deluje tudi program pomoči družinam in posameznikom. Stiske, s katerimi se srečujemo v tem programu, so vse večje.

Glede na vse večje stiske se zahvaljujemo Elektro Maribor d.d. za donacijo, ki pomeni izdatno pomoč najbolj ogroženim družinam in posameznikom v našem mestu.«

Saša Mikić, predsednik Zveze prijateljev mladine Maribor, je o vzpodbujanju talentov in nadarjenosti pri otrocih dejal: »Lani, ob svoji 60 letnici delovanja, je Zveza prijateljev mladine Maribor pričela izvajati nov humanitarni projekt v katerem želimo predvsem slediti svoji skrbi za razvoj sposobnosti, talentov in ustvarjalnosti otrok. »Omogočimo sanje« je projekt, ki otrokom iz socialno šibkih družin omogoča razvijanje talentov in njihove prepoznanje nadarjenosti. Tokratna donacija nam bo pomagala, da bomo med 28. in 30. aprilom izvedli tabor za nadarjene otroke iz socialno šibkih družin na temo kreativna angleščina. Tabore bomo nadaljevali v juniju, juliju in avgustu ter novembru. Junjski bo posvečen otrokom, ki so nadarjeni na likovnem področju.

Elektrifikacija Slovenije se je začela v Mariboru

Na Grajskem trgu v Mariboru je v začetku aprila 1883 zasvetila prva električna žarnica. V spomin na ta dogodek je Elektro Maribor v sodelovanju z Mestno občino Maribor s sodobnimi svetlečimi diodami (LED) posodobil javno razsvetljavo na Grajskem trgu.

Župan Mestne občine Maribor, **dr. Andrej Fištravec**, je povedal: »Malokdo se zaveda tega, da je bil prav Maribor prva 'svetla točka' v tem delu Evrope. Prav zato pozdravljam pobudo Elektra Maribor, ki je 131 let po prvi prižgani žarnici v tem delu Evrope skorajda na istem mestu postavil nekaj najsodobnejših LED sijalk. Ob tem pa želim poudariti, da se na mestni občini Maribor še kako dobro zavedamo pomena modernizacije javne razsvetljave, zato zelo aktivno iščemo možnosti, da bi lahko to v celoti storili v relativno kratkem času in s čim nižjimi stroški.«

Predsednik uprave Elektra Maribor **mag. Boris Sovič** je ob tem dodal: »Kot družba, ki je zavezana načelom trajnostnega razvoja, si Elek-

Med delom

tro Maribor prizadeva za prehod v nizkoogljično družbo. S pobudo za prenovno razsvetljavo na Grajskem trgu v Mariboru smo naredili korak naprej – s posodobitvijo smo povezali zgodovino, sedanjost in prihodnost javne razsvetljave v mestnem središču. Na Grajskem trgu, kjer je pred 131 leti zasvetila prva električna žarnica, kar se v strokovnih krogih šteje za začetek elektrifikacije na Slovenskem, smo posodobili javno razsvetljavo. Z najsodobnejšimi svetlečimi diodami prenovljene svetilke zdaj porabijo kar sedemkrat manj električne energije in imajo prav tolikokrat daljšo življenjsko dobo. Samo s tem projektom bo na leto prihranjenih skoraj 6.000 kWh oz. 3.300 ton ogljikovega dioksida.«

O prenovi

V skladu s smernicami tehnološkega razvoja in veljavno zakonodajo na področju javne razsvetljave smo posodobili pet svetilk na vzhodni in pet svetilk na zahodni fasadi Grajskega trga ter štiri svetilke na Trgu svobode. Svetilkam, ki so pod spomeniškim varstvom, smo električno moč posamezne sijalke omejili na manj kot 20 W, kar je skladno z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja.

Pred prenovno so bile v svetilkah uporabljene živosrebroke sijalke, ki smo jih nadomestili z novimi učinkovitimi LED sijalkami. Za doseganje boljšega izkoristka svetilk smo v kapo posamezne svetilke namestili tudi nove INOX odsevnike, ki tako bolje usmerjajo svetlobni tok proti tlam. S tem osvetljenost trga ustreza Priporočilom Slovenskega društva za razsvetljavo – cestna razsvetljava. Prenovo je strokovno izvedla naša služba inženiringa, kjer je s strokovnostjo in znanji k uspešni izvedbi obilo pripomogel tudi naš sodelavec, **Peter Soršak**.

dr. Andrej Fištravec in mag. Boris Sovič na slovesnosti

Zgodovina elektrifikacije Slovenije

Grajski trg, na katerem smo prenovili javno razsvetljavo, ima izjemen zgodovinski pomen. Tukaj se je pisala zgodovina elektroenergetike na naših tleh. Prav tukaj je namreč v začetku aprila pred 131 leti zasvetila prva žarnica v Mariboru, Sloveniji in tem delu Evrope. S tem se je na naših tleh začela doba elektrifikacije.

Leta 1883 je Karel Scherbaum, lastnik velikega parnega mlinarstva v Mariboru, na parni stroj priključil dinamo, ki je proizvajal električno energijo za razsvetljavo s 36 žarnicami. S tem je v poslovnih in proizvodnih prostorih ter tudi pred vhodom v hišo na Grajskem trgu, v kateri je prebivala družina Scherbaum, prvič v Mariboru, Sloveniji in v tem delu Evrope zasvetila električna žarnica.

Glede na to, da je časopis Marburger Zeitung o tem poročal 4. aprila 1883, je prva žarnica na Grajskem trgu zasvetila že kakšen dan pred tem.

Besedilo: **Silvo Ropoša, Karin Zagomilšek** • Fotografija: **Uroš Lednik, Boštjan Rous, Denis Šiško, Herman Kisilak, Alen Novak, Aleš Damjanovič**

Vremenska ujma na oskrbnem območju Elektra Maribor

Vremenska ujma je delno ali v celoti poškodovala 447 km oziroma več kot 5 % celotne dolžine nadzemnega srednje- in nizkonapetostnega omrežja ter 5.150 stojnih mest na oskrbnem območju Elektra Maribor. Intervencijski stroški znašajo 1.67 mio. EUR. Ocenjena škoda za sanacijo srednje- in nizkonapetostnega omrežja, za katero bo potrebno leto dni in več, znaša približno 12 mio. EUR. Sanacija škod bo vplivala na izvajanje načrta investicijskih vlaganj.

Dogajanje med vremensko ujmo

Vremenska ujma, ki je pred dvema mesecema prizadela Slovenijo, je močno prizadela tudi omrežje Elektra Maribor. Največje težave v dobavi električne energije so bile na območju Pohorja, Slovenskih goric, Haloz in Kozjaka. Padce dreves so povzročali sneg, žled in veter, okvare na omrežju pa je povzročalo tudi ivje.

Žled na vodnikih in drevesih

Ledeni oklep

31. 1. 2014–1. 2. 2014

Na območju Elektra Maribor so se prve prekinitev napajanja zaradi poškodb omrežja začele pojavljati v petek, 31. januarja 2014. Z obilnejšimi padavinami, ki so prehajale od zahoda proti vzhodu države, se je število okvar postopoma povečevalo v soboto, 1. februarja 2014. Stanje je bilo še obvladljivo, okvare so se čez dan uspešno večinoma sproti odpravljale. Najbolj množične poškodbe so se na območju Elektra Maribor začele pojavljati v noči s sobote, 1. februarja 2014, na nedeljo, 2. februarja 2014.

Ledeni dež je dodatno oteževal delo našim monterjem

Pred odhodom na teren

2. 2. 2014–3. 2. 2014

V nedeljo, 2. februarja 2014, ob 23.00 je bilo brez napajanja 35.400 merilnih mest. V ponedeljek zjutraj, 3. februarja 2014, se je obseg nenapajanih merilnih mest povečal na okoli 47.000, čez dan pa nam je oskrbo znova uspelo zagotoviti za več kot 33.000 merilnim mestom oziroma 70 % odjemalcem, ki so ostali brez električne energije.

Pred odhodom na teren smo imeli sestanek

V ponedeljek, 3. februarja 2014, so bile v družbi aktivirane vse razpoložljive sile, pridružile so se jim ekipe gasilcev, gozdnih in komunalnih delavcev, pripadnikov vojske in civilne zaščite in večina pogodbenih podizvajalcev. V ponedeljek je bilo na terenu okrog 30 delovnih skupin, tj. okoli 220 delavcev.

Pomagali so nam tudi gasilci...

...in vojaki

4. 2. 2014–7. 2. 2014

Od torka, 4. februarja 2014, do petka, 7. februarja 2014, se je čez dan število nenapajanih merilnih mest zaradi iskanja okvar gibalo med 5.000 in 10.000; po končanih delih se je skozi noči število nenapajanih merilnih mest poskušalo minimizirati.

Tragična nesreča je pustila globoko rano

Monterji v SE Maribor, ki jih vodi gospod Marjan Kampl, so v času vremenske ujme dnevno odhajali na odpravo havarij, tako kot njihovi sodelavci iz OE Maribor z okolico, OE Ptuj in OE Slovenska Bistrica ter iz drugih organizacijskih enot. Okvare so odpravljali na nedostopnih predelih našega Pohorja in preostalih hribovitih delih preskrbovalnega območja Elektra Maribor. Takoj so priskočili na pomoč na območju Ptuja, Slovenske Bistrice, Šentilja, Kozjaka ... Izkušnje, ki jih imajo pri graditvi in popravilu elektroenergetskih objektov, so jim omogočile, da so jim bili v veliko pomoč v času havarije, ko so na zemlji, v snegu, ležali majhni in veliki daljnovodi so električne žice visele v zraku ter upognjene kot vrvice za obešanje perila. Tudi danes, ko se opravljajo sanacije, so nenadomestljivi strokovnjaki in opora kolegom iz OE prav na vseh področjih.

Žal se je delovna nesreča s smrtnim izidom zgodila prav pri delu monterjev te storitvene enote. Ne da se opisati žalosti, ki je tistega dne zajela vse, še posebej pa tiste zaposlene, ki so bili v skupini z mladim Nejcem.

Vsi, prav vsi, ki so delali v teh nemogočih in življenjsko nevarnih razmerah, so vedeli, da nosijo svojo 'glavo na prodaj', in nihče se ni ustrašil. Želja pomagati in uresničiti svoje poslanstvo je premagala strah. Žal je splet nerazumljivih okoliščin in dogodkov tega dne terjal mlado življenje, kar resnično vsi obžalujemo. Tistega usodnega dne in v tistih minutah je v bližini mladega pogodbenega sodelavca delalo kar nekaj monterjev... Ostali so živi in nepoškodovani. Nesreča pa je zaznamovala družbo in posameznike za vedno.

In takšno je delo električarja in nekoga, ki dela pod električno napetostjo, čeprav je ta po navodilih varnega dela prekinjena. Vedno in skoraj vedno, prav zaradi te neverjetne energije, ki prižiga luči in poganja vse drugo, kar potrebujemo za normalno življenje, lahko ugasne naše življenje. Brez prizanašanja! In ravno zaradi tega je ta poklic nekaj posebnega in ljudje, ki se zanj odločijo in v njem delajo, pravi junaki, katerih junaštva se kot družba zavemo šele takrat, ko nam visoka električna napetost vzame nekoga iz naše okolice, enega izmed nas.

Besedilo: **Irena Podgrajšek**

Pomagali so nam tudi gozdni delavci

Od torka, 4. februarja 2014, do petka, 7. februarja 2014, so bile delovne skupine Elektra Maribor še dodatno okrepljene. Elektromonterjem na terenu so pomagali tudi zaposleni iz pisarn. Dnevno je bilo na terenu okoli 300 delavcev. Na deloviščih so v tem obdobju pomagale tudi dodatne ekipe gozdnih delavcev ter ekipe elektromonterjev iz sosednje Hrvaške (Elektro Varaždin, Elektro Čakovec, Elektro Koprivnica in Elektro Bjelovar), pripadniki gasilskih enot ter enot civilne zaštite.

Ko bagerja ni, so tu lopate

Meteoalarm, 2. februar 2014, 16:52

7. 2. 2014–8. 2. 2014

Ob velikih naporih ekip sta v noči s petka, 7. februarja 2014, na soboto, 8. februarja 2014, po zaključku del ostali nenapajani le še dve transformatorski postaji na sredjenapetostnem omrežju, vsem drugim odjemalcem na sredjenapetostnem omrežju pa je bilo znova zagotovljeno napajanje.

Pretrgani vodniki, Rdeči breg

Sodelavci so led premagovali kar s sekirami

Pomagale so nam štiri ekipe elektromonterjev iz Hrvatske elektroprivrede

Megla je bila tako gosta, da bi jo lahko rezali

8. 2. 2014–9. 2. 2014

Konec tedna, 8. in 9. februarja 2014, smo nadaljevali delo na terenu. Dela so potekala že večinoma na nizkonapetostnih omrežjih. Zaradi vetrovnega vremena je prihajalo do nekaj ponovnih poškodb tudi na srednjenapetostnem omrežju.

Tako smo se v strnjeni vrsti odpravili na teren

10. 2. 2014–11. 2. 2014

V ponedeljek, 10. februarja 2014, smo začeli pospešeno sanirati poškodbe na nizkonapetostnem omrežju. V torek, 11. februarja 2014, smo vzpostavili napajanje vsem odjemalcem tudi na nizkonapetostnem omrežju.

Z ustrezno mehanizacijo je bilo delo opravljeno mnogo hitreje

Če ni košare, pomaga tudi bager

130 let elektrifikacije
Elektro Maribor

Spoštovane sodelavke in sodelavci!

V teh izjemno težkih trenutkih, ko je naravna ujma nacionalnih razsežnosti prizadela prebivalstvo in gospodarstvo celotne države, ko je zaradi mnogoterih poškodb elektroenergetske infrastrukture prišlo do obsežnih izpadov električne energije, se je ponovno izkazalo, kaj predstavlja Elektro Maribor: sinonim za poštovitost, profesionalnost in angažiranost, sposobnost premagovanja tudi najtežjih preizkušenj v izjemno težkih vremenskih pogojih, srčnost in odgovornost pomagati ljudem, ki so pomoči potrebni.

Vsem sodelavcem, ki si v nemogočih vremenskih in terenskih razmerah, zavedajo se velike odgovornosti za prebivalstvo in gospodarstvo, v bitki s časom in naravnimi elementi, prizadevajo za normaliziranje oskrbe z električno energijo, se iskreno zahvaljujem in izrekam priznanje za dosedanje izjemno poštovito in zavzeto delo. Pri delu nismo sami. Pomagajo nam tudi gasilci, gozdni in komunalni delavci, Slovenska vojska, Telekom, pripadniki Civilne zaštite, ekipe iz sosednje Hrvaške in oprema iz sosednje Avstrije.

Pred nami je še veliko dela. Prosim pa vas, da ste pri svojem delu še naprej pozorni in previdni na varno delo, lastno varnost in varnost svojih sodelavcev. Kot je naše podjetje dokazalo tudi ob preteklih, četudi ne tako hudih ujmah, kot je sedanja, je čim prejšnja zagotovitev oskrbe za vse naše odjemalce naša absolutna prioriteta. To moramo doseči in tudi bomo dosegli. Predvsem zato, ker gre za naše odjemalce, ki nam zaupajo, da bomo storili vse, kar je v naši moči, da jim ponovno zagotovimo oskrbo z električno energijo.

Z odličnim spoštovanjem,

Vaš predsednik uprave
mag. Boris Sovič

Maribor, 4. februar 2014

130 let elektrifikacije
Elektro Maribor

Maribor, 10. marec 2014

Spoštovane sodelavke in sodelavci!

Februarja smo bili priča naravni ujmi izjemnih razsežnosti, ki je prizadela velik del naše države. Neprizadevanost intenzivnost ujme je povzročila velike posledice celotnemu elektrogospodarstvu, tudi na velikem delu oskrbnega območja Elektro Maribor.

Nalji pogumni monterji na terenu, operaterji v klicnem centru, dispečerji v distribucijskem centru vodenja, sodelavci iz podpornih in tehničnih služb in njihove družine, ki so neposredno ali posredno sodelovali pri odpravi posledic neprizadevanosti hude vremenske ujme, ste opravili odlično delo. Iskrena hvala in priznanje za dobro opravljeno delo vsem. Posebna hvala gre družinam naših najbolj izpostavljenih sodelavcev za njihovo razumevanje in podporo.

Največ okvar je bilo na področju OE Maribor z okolico in OE Slovenska Bistrica, zato so bili izjemno obremenjeni sodelavci teh dveh enot. V odpravo okvar na teh območjih so se nemudoma vključili sodelavci iz storitvenih enot in sodelavci iz drugih območnih enot, ki so jih vremenske razmere manj prizadele. Skupaj je bilo opravljenega ogromno dela v zelo zahtevnih razmerah, da bi našim odjemalcem na oskrbnem področju Elektro Maribor čim prej povrnili napetost.

V sodelovanju z gasilci, gozdnimi in komunalnimi delavci, Slovensko vojsko, pripadniki civilne zaštite in lokalnih skupnosti, ekipami iz sosednje Hrvaške, lokalnim prebivalstvom in mnogimi drugimi je našim sodelavcem uspelo že v osmih dneh vzpostaviti napetost na omrežjih srednje napetosti, s poštovitim delom pa kmalu za tem tudi na nižji napetosti. Naredili smo vse, kar je bilo v naši moči, da smo večdnemvni hudi napori navkljub odjemalcem povrnili tisto, kar je bilo mnogim še pred nekaj dnevi neopazno in samoumevno. Električno energijo.

Naše delo še ni zaključeno. Naravna ujma, kot je ne pomnilno bo, po naših ocenah, terjala še vsaj leto dni dela in milijone evrov, da omrežje povrnemo v prvotno stanje. Zaradi nekoliko poenostavljenih postopkov umeščanja v prostor pa nam bo v pomoč nedavno v Državnem zboru RS sprejet Zakon o ukrepih za odpravo posledic huda med 30. januarjem in 10. februarjem 2014.

Ponosni smo, da smo soustvarjali velik korpus zavzetih in poštovitih ljudi, čvrsto odločenih pomagati vsem, ki so bili prizadeti ob elementarni nesreči. Skupaj smo delali v izjemno težkih razmerah za dobrobit našega prebivalstva in gospodarstva. Uspeli smo, ker smo delali skupaj, drug za drugim in drug za drugega.

Iskrena in priska hvala vsem.

Z odličnim spoštovanjem,

Predsednik uprave
mag. Boris Sovič

Zahvala predsednika uprave mag. Borisa Soviča sodelavcem med vremensko ujmo in po vremenski ujmi

Komuniciranje

Uporabnike smo o stanju v omrežju obveščali prek klicnega centra in družbenih omrežij. Da bi se lokalne skupnosti in uporabniki lažje pripravili na razmere, smo vsak dan popoldan vnaprej objavili tiste izvide s transformatorskih postaj, za katere smo vedeli, da še ne bo moč zagotoviti napajanja.

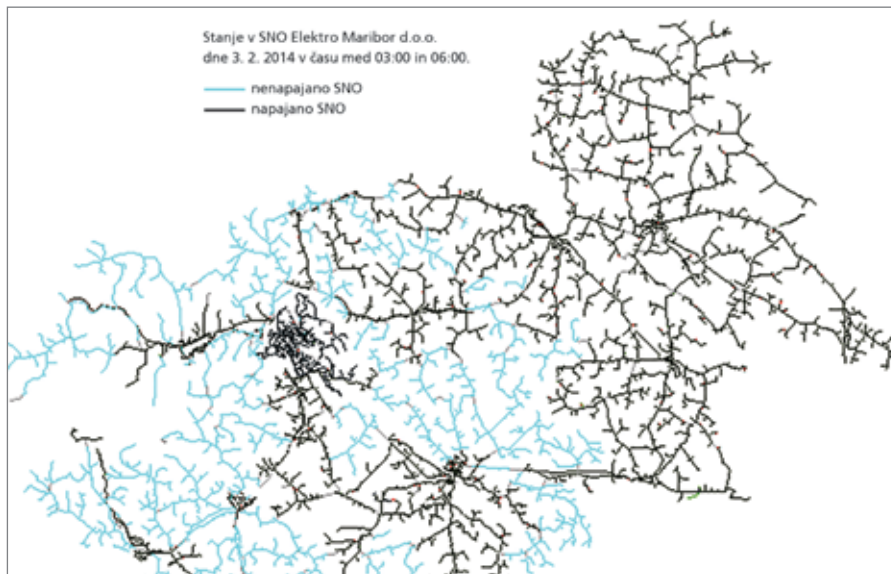
Intenzivno smo komunicirali na družbenih omrežjih. Na profilu družbe Elektro Maribor na Facebooku smo v obdobju od 3. do 11. februarja 2014 objavili kar 139 sporočil. Z dodatnimi informacijami in pojasnili smo ustrezno odgovarjali tudi na večino komentarjev. Dnevno smo na profilu zaznavali po več kot dva tisoč obiskov.

Klicni center je v enakem obdobju registriral več kot 18.000 klicev, od katerih bilo 7.500 ustrezno odgovorjenih, drugi so dobili informacijo prek odzivnika.

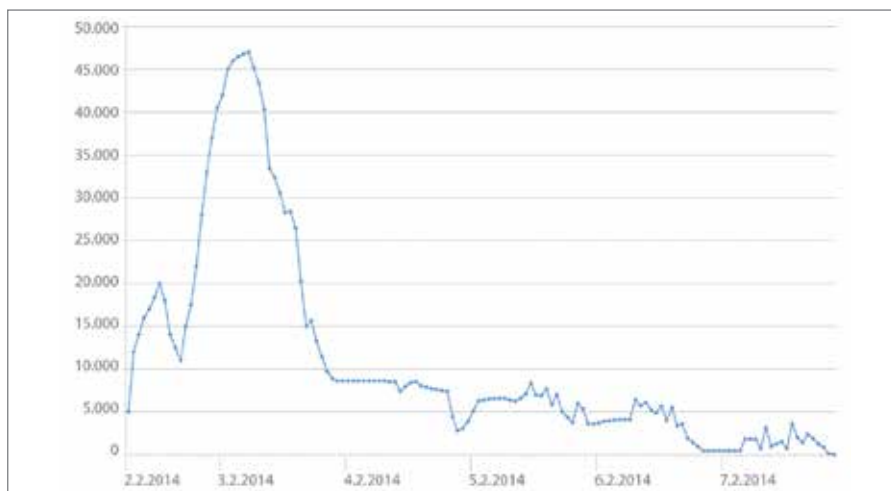
V zadnjih dneh havarije so nam pomoč pri komuniciranju ponudile tudi nekatere radijske postaje, prek katerih smo uporabnikom sporočali predvsem pazljivost pri ravnanju z napravami, ki so bile še trenutno brez napetosti.

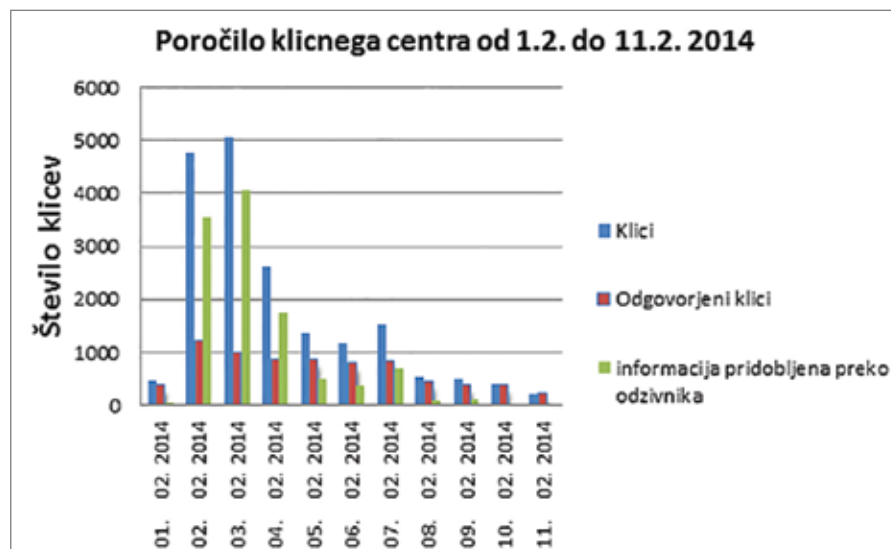
Ceste so bile neprevozne tudi zaradi podrtih drogov in vodnikov čez cesto

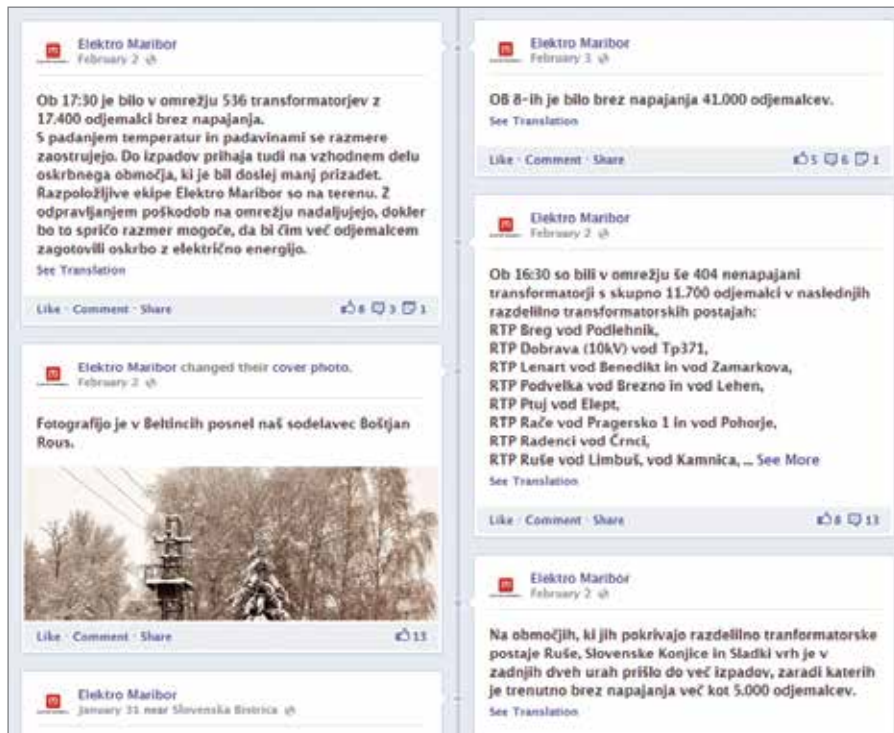
Slika 1: Stanje v srednjenaletostnem omrežju v ponedeljek, 3. februarja 2014, med 03.00 in 06.00

Slika 2: Obseg nenapajanih merilnih mest na srednji napetosti

Graf 1: Število klicev med 1. 2. in 11. 2. 2014

Na družbenem omrežju so se razvile številne debate.

Agregat iz Avstrije

Agregat v Kapli na Kozjaku

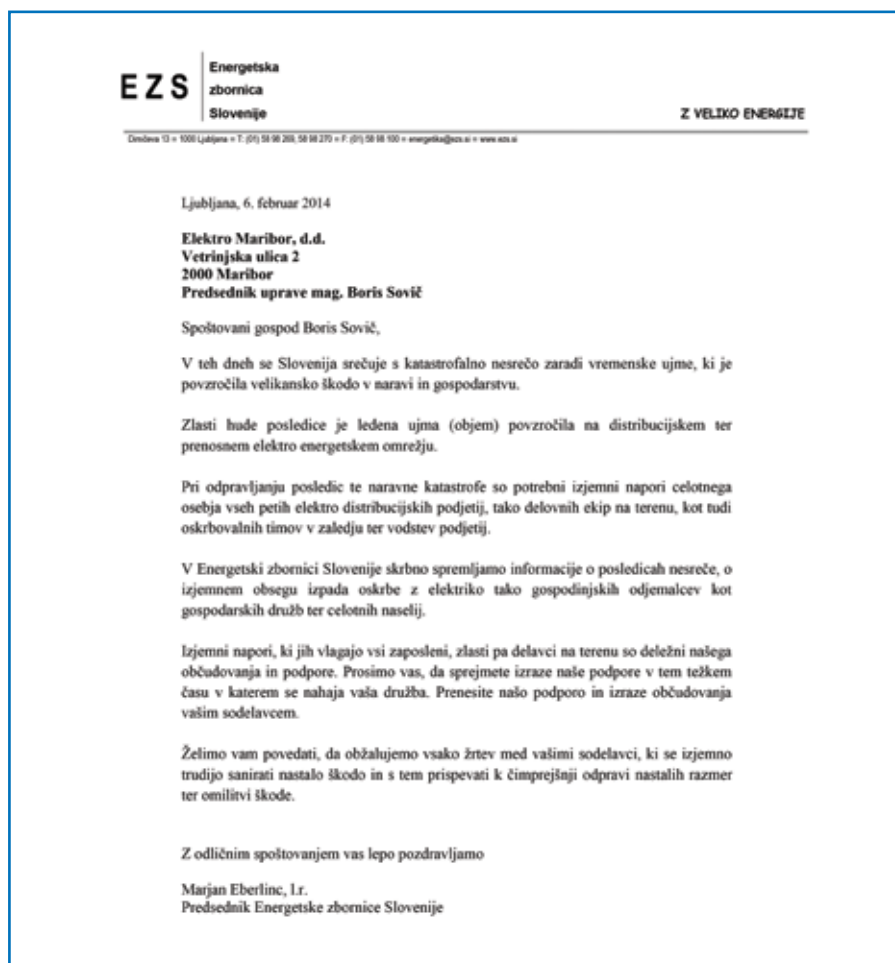

Brez verig ni šlo

Agregati

Med vremensko ujmo smo na nekatere območjih, kjer zaradi razsežnosti poškodb ni bilo moč zagotoviti napajanja več dni, namestili agregate različnih moči, ki so pokrivali bodisi zgolj vodovodna črpališča ali bazne postaje bodisi večje zaselke. Agregati so bili uporabljeni na območju Slovenskih Konjic, Kozjaka in Ruškega Pohorja. Osem agregatov je zagotovila mednarodna pomoč, sedem manjših Slovenska vojska, en agregat nam je ponudilo podjetje Saubermacher.

V Elektru Maribor smo se že lani poleti odločili zbrati ponudbe in ponuditi agregate trgu. Tako bi lahko pripravili in ponudili profesionalne rešitve za malega podjetnika. V primeru izpada električnega napajanja bi tako lahko bil ta avtomatsko preklopljen na agregat.

Pismo predsednika Energetske zbornice Slovenije

Po vremenski ujmi – kako naprej

Odprava posledic

Za odpravo posledic bo verjetno potrebno leto dni in več. Angažiranje pri sanaciji nastalih škod bo vplivalo tudi na izvajanje investicijskih vlaganj. Do konca marca so potekale aktivnosti za izboljšanje varnega napajanja odjemalcev in zagotovitev varnosti provizorijev, izdelovali so se projekti sanacije in zmanjšanja ranljivosti omrežja, pripravljalo se je prestrukturiranje načrta investicij in potrebna javna naročila. Do konca junija načrtujemo odprave okvar in povrnitev v prejšnje stanje na večjem delu poškodovanega omrežja, v nadaljevanju pa še nove investicije za zmanjšanje ranljivosti omrežja.

Za zdaj ni drugega vira za investicije v omrežje kot lastna sredstva in posojila. To je verjetno glavni razlog, zakaj so se investicije v vseh slovenskih elektro-distribucijskih podjetjih v zadnjih letih zmanjšale za 40 %, zadolženost pa se je povečala za 48 %. Premislek o dividendni politiki bi omogočal, da bi v prihodnje lahko več ustvarjenega dobička namenili vlaganju.

Pri zadnjem žledu gre za naravno nesrečo izjemnih razsežnosti, ki je morebiti odraz podnebnih sprememb. Ni mogoče izključiti podobnih havarij v prihodnje. Tudi zato je potreben razmislek o tem, kako z viri, ki so na razpolago, čim bolj zmanjšati ranljivost infrastrukture, prebivalstva in gospodarstva.

Nastala situacija bo vsekakor vplivala na spremembo zastavljenih poslovnih ciljev, ker bo potrebno veliko več angažiranja pri sanaciji nastalih škod. Treba bo povečati in spremeniti prioriteto investicijskih vlaganj.

Problematika posekov in kabliranj

Na oskrbnem področju Elektra Maribor imamo 16.060 km omrežja. V letu

Hvala za pomoč

V izrednih razmerah se je jasno pokazalo, kako pomembna sta močna teritorialna organiziranost in prisotnost distribucije, kako pomembno je imeti dovolj močne lastne ekipe, pa tudi, kako pomembno je, da imajo podjetja močne lastne potenciale. Nujno je, da se zadeve obvladujejo in rešujejo lokalno, ob tem pa je zelo pomembno, da razpolagajo s primernimi lastnimi resursi in niso v preveliki meri odvisni od »outsourcinga«.

Seveda pa je pomembno tudi imeti dovolj veliko rezervo v zunanjih izvajalcih, ki se po potrebi lahko hitro vključijo v odpravo napak.

Kot odlično se je izkazalo sodelovanje z elektro-distribucijami iz sosednje Hrvaške, ki so v znak dobrososedskega sodelovanja priskočile na pomoč, čeprav so tudi same imele izpade zaradi vremenske ujme. V odpravo posledic katastrofalne ujme na našem območju so se hitro in učinkovito vključile štiri ekipe monterjev iz Elektra Varaždin, Elektra Čakovec, Elektra Koprivnica in Elektra Bjelovar.

Zelo dobro smo sodelovali z dobro izurjenimi ekipami gozdnih gospodarstev, predvsem iz Lovrenca na Pohorju, Maribora, Slovenske Bis-

trice in Slovenj Gradca, gasilcev in pripadnikov civilne zaščite ter Snage. Dobrodošlo je bilo sodelovanje s Slovensko vojsko, ki nam je na pomoč priskočila z agregati.

Sodelovali smo z Republiškim štabom za civilno zaščito, ki je dnevno koordiniral vse aktivnosti na državni ravni, nam omogočil mednarodno pomoč z agregati iz Avstrije in Poljske ter koordiniral in usmerjal potrebno pomoč ekip, ki so izvajale poseke, plužile ceste ... ter regijskimi štabi civilne zaščite za Maribor, Ptuj, Mursko Soboto, Celje in Slovenj Gradec, ki so koordinirali pomoč na lokalni ravni. Pomembno je bilo sodelovanje organov lokalnih skupnosti, ki so nam v svojih občinah pomagali vzpostaviti razmere, potrebne za naše intervencije.

Izjemno pomembne so bile tudi informacije in vsa pomoč domačinov, ki so na terenu pomagali odstranjevati podrti drevje in plužiti, sodelavcem pa ponudili celo tople obroke in napitke.

S svojimi materiali so nam tako na pomoč priskočili Mariborske lekarne s hčerinsko družbo Farmadent, družba Zavas s termovkami in rokavicami, Saubermacher z agregatom in Telekom s satelitskimi telefoni.

Uspešno opravljeno delo...gremo naprej

2014 načrtujemo, da bi bilo 44 % vsega omrežja oziroma približno 7.000 km omrežja izvedenega s podzemnimi vodi. Če bi želeli preprečiti padce drevja, bi namesto predpisanega nekajmetrskega koridorja potrebovali nekajdesetmetrske goloseke na nekaj tisoč kilometrih tras daljnovodov.

Na najbolj kritičnih trasah, kjer so bili izpadi med ujmo najdaljši in tudi pred njo najpogostejši, se pripravljajo popravila in izboljšave omrežja, pretežno s kombinacijo kabliiranja, izoliranimi vodi, širšimi goloseki in dodatnimi daljinsko vodenimi stikali.

Ker obseg odsekov tras, kjer bi bilo kabliiranje primerna rešitev, presega razpoložljiva sredstva, bodo imela prednost tudi področja, kjer bo možno z lokalno skupnostjo in drugimi lokalnimi akterji prej urediti služnosti, ki so potrebne za izvedbo del.

Kabliiranje celotnega srednje- in nizkonapetostnega omrežja bi za Elektro

Padce drevja na daljnovode in vodnike bi bilo moč preprečiti s širšimi poseki ali kabliiranjem

Ekipa monterjev iz OE Murska Sobota.

Poškodovano je bilo tudi vozilo, na katero je padlo drevo

Maribor sicer predstavljalo investicijski zalogaj v višini približno 400 mio. EUR.

Zahteve regulatorja po vsakoletnem zniževanju nadzorovanih stroškov distribucijske dejavnosti vplivajo na letni obseg stroškov vzdrževanja. Sedanji sistem regulacije pa ne določa višine potrebnih standardnih stroškov vzdrževanja, ki bi jih distribucijska podjetja potrebovala za zagotovitev neprekinjene in kvalitetne dobave električne energije.

Ocena škode

Skupaj je delno ali v celoti poškodovanih 447 km oziroma več kot 5 % celotne dolžine nadzemnega srednje- in nizkonapetostnega omrežja. Poškodovanih je 5.150 stojnih mest. Intervencijski stroški med 31. januarjem in 14. februarjem 2014 znašajo 1.67 mio. EUR.

Ocenjena škoda za sanacijo srednje- in nizkonapetostnega omrežja znaša okoli 12 mio. EUR. Če pa bi želeli, na primer s kabliiranjem bolj izpostavljenih daljnovodov zmanjšati ranljivost omrežja, bi potrebovali bistveno več sredstev.

Zgodilo se je v času vremenske ujme

Hrvatska elektroprivreda pomagala Elektru Maribor pri odpravi posledic ujme

Hrvatska elektroprivreda je družbi Elektro Maribor v pomoč poslala štiri ekipe monterjev iz Elektra Varaždin, Elektra Čakovca, Elektra Koprivnice in Elektra Bjelovar, ki so se izkazale kot visokokvalificirane in motivirane ekipe, ki so pomagale Elektru Maribor pri odpravi posledic katastrofalne ujme.

Pomoč Hrvaške je bila še posebej pomembna zato, ker so tudi sami imeli velike težave v Gorskem kotarju, a so v pomoč svojim sosedom poslali ekipe tudi v Slovenijo. V tem vidimo izraze res iskrenega dobrososedskega sodelovanja. Predsednik uprave Elektra Maribor, mag. Boris Sovič, se je njeni ekselenci, ga. Vesni Terzić, veleposlanici Republike

V Radizelu smo napake odpravljali s kolegi iz Hrvaške, ki so nam priskočili na pomoč

Hrvaške v Sloveniji, zahvalil za to, da je Hrvatska elektroprivreda pomagala pri odpravi okvar, in jo hkrati prosil, da zahvalo prenese hrvaški vladi in elektrogospodarstvu. Gospa veleposlanica je najprej izrekla sožalje družini preminelega pogodbenega sodelavca Nejca Mesariča. Poudarila je, da je pomoč hrvaških elektromonterskih ekip odraz

pravega sosedskega sodelovanja, in poudarila, da lahko v takšnih primerih vedno računamo na njihovo pomoč. Predsednik je veleposlanico ob tej priložnosti povabil na obisk v Elektro Maribor.

Besedilo: **Karin Zagomilšek**
Fotografija: **Boštjan Rous**

Gasilci PGD Šentilj posodili terensko vozilo

V ponedeljek, 3. februarja 2014, smo se odpravili na teren odpravljat posledice žleda in na daljnovode ter nizkonapetostno omrežje podrlih dreves. Ker nimamo dovolj specialnih vozil, so naši enoti, območju Sladki Vrh, za potrebe v občini Šentilj gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Šentilj izročili ključe močnega terenskega vozila.

Čeprav so gasilci sami potrebovali vozila za intervencije, so nam ga odstopili za dva dneva, ko smo ga najbolj potrebovali. S tem vozilom smo se lahko vozili po vseh cestah, ko smo morali poiskati napake in podrta drevesa na našem omrežju. Vozilo nam je bilo v veliko pomoč, saj službeni clio ni zmožgel takšnega terena.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili

Poveljnik PGD Šentilj Andrej Kmetič predaja ključe vozila vozniku Milanu Kojcu.

poveljniku društva PGD Šentilj Andreju Kmetiču in seveda županu Edvardu Čagranu, ki sta brez pomisleka vozilo odobrila za pomoč pri odpravi posledic. Vseh napak in prekinitev dobave električne energije nismo mogli odpraviti v dveh dneh, nam je pa bilo to vozilo v veliko pomoč.

'Posledica' te pomoči je bila, da smo na območju Šentilja, v krajih Šentilj, Štrihovec, Kaniža, Cirknica in Ceršak, napake odpravili do petka, 7. februarja 2014.

Besedilo: **Milan Kojc**
Fotografija: **arhiv Elektro Maribor**

Predsednik uprave s sodelavci v Kamniški grabi

Obilo truda so ekipe Elektra Maribor vložile tudi v odpravljanje okvar na področju Kamniške grabe. To območje je bilo brez električne energije že teden dni. Naši elektromonterji iz storitvene enote Ljutomer so napake na omrežju odpravljale tudi ob koncu tedna in na kulturni praznik, 8. februarja 2014. Takrat jih je na terenu obiskal tudi predsednik uprave, mag. Boris Sovič. Seznanil se je z razmerami na terenu in izrazil spodbudne besede našim sodelavcem, ki

Postavljanje drogov na nedostopnem terenu v Kamniški grabi

so izjemno požrtvovalno že več dni odpravljali napake na omrežju, da bi čim hitreje povrnili električno energijo čim večjemu številu odjemalcev.

Besedilo: **Mihaela Šnuderl**
Fotografija: **Zvonko Mezga**

Elektromonterji iz Murske Sobote odpravljali okvare v Ošlju na Pohorju

Na pomoč sodelavcem OE Maribor z okolico so priskočile tudi ekipe elektromonterjev iz OE Murska Sobota. V Ošlju na Pohorju in njeni okolici so pri odpravi napak na omrežju sodelovali številni sodelavci iz območne enote Murska Sobota. Dela so opravljali tudi konec tedna, med 8. in 9. februarjem 2014.

Besedilo: **Mihaela Šnuderl**
Fotografija: **Uroš Lednik**

Med delom v Ošlju na Pohorju

Predsednik uprave obiskal sodelavce v Šmartnu na Pohorju

Ekipo elektromonterjev iz storitvene enote Maribor je v Šmartnem na Pohorju pri odpravljanju posledic vremenske ujme, natančneje 9. februarja 2014, obiskal predsednik uprave Elektra Maribor, mag. Boris Sovič, in se seznanil z razmerami na tem območju, ki je bilo že dalj časa brez električne energije, natančneje sedem dni. Izrazil je priznanje njihovem trudu in veliki požrtvovalnosti med vremensko ujmo.

Sodelavce je v Šmartnem na Pohorju obiskal mag. Boris Sovič.

Besedilo: **Mihaela Šnuderl**
Fotografija: **Zvonko Mezga**

Sodelavci iz OE Murska Sobota v Ošlju na Pohorju

Elektro Maribor pomagal Elektru Primorska pri odpravi posledic žledu

Ekipa elektromonterjev iz Elektra Maribor, območne enote Gornja Radgona, je v februarju pomagala pri odpravljanju posledic žleda na področju Elektra Primorska, natančneje na področju distribucijske enote Tolmin.

V petek, 21. februarja 2014, so naše elektromonterje, ki so na terenu pomagali Elektru Primorska, obiskali predsednik uprave Elektra Maribor, mag. Boris Sovič, in vodja območne enote Gornja Radgona, g. Andrej Roškar, s sodelavci. Srečali so se tudi s predstavniki Elektra Primorska. V imenu predsednika uprave družbe Elektro Primorska jih je sprejel g. Silvo Rutar, vodja distribucijske enote Tolmin. Zahvalili so se za pomoč in pohvalili izjemno angažirano delo naših elektromonterjev, ki so na tem območju ostali teden dni. Predstavnike Elektra

Sodelavce je obiskal predsednik uprave mag. Boris Sovič

Maribor in Elektra Primorska je ob tej priložnosti sprejel župan občine Cerkno, g. Miran Ciglič.

Besedilo: **Mihaela Šnuderl**
Fotografija: **Robert Lorenčič**

Predstavnike Elektra Maribor in Elektra Primorska je sprejel župan občine Cerkno g. Miran Ciglič

Predsednica vlade med vremensko ujmo na terenu z nami

Predsednica Vlade Republike Slovenije Alenka Bratušek in minister za obrambo Roman Jakič sta med vremensko ujmo, natančneje 6. februarja 2014, obiskala nadzorništvo Elektra Maribor

v Slovenskih Konjicah, kjer ju je sprejel predsednik uprave Elektra Maribor, mag. Boris Sovič, s sodelavci.

Predsednik uprave je visoka gosta seznanil s potekom odpravljanja škode, nastale zaradi ledenega žleda na elektrodistribucijski infrastrukturi Elektra Maribor, ter s predlogi za zagotavljanje razmer za celovito sanacijo

elektrodistribucijskih omrežij v državi. Obiskali so elektromonterske ekipe, ki so na območju Slovenskih Konjic rekonstruirale poškodovano sredjenapetostno omrežje.

Besedilo: **Karin Zagomilšek**
Fotografija: **Aleš Damjanovič**

Direktor Elektra Varaždin g. Zvonko Rožmarič, predsednica vlade mag. Alenka Bratušek in mag. Boris Sovič

Ob prihodu

Vprašali smo...

Naše sodelavce na terenu smo vprašali, kako smo se borili z žledom, ledom in slabimi vremenskimi razmerami pri odpravi posledic februarске vremenske ujeme. Vprašali smo jih, kaj se jim je najbolj vtisnilo v spomin.

Vabljeni k branju njihovih komentarjev.

Izkušnje sodelavcev iz OE Murska Sobota

Rudolf Kulčar:

Razmere na deloviščih so bile ekstremne; to s slik ni vidno, to moraš doživeti. Že pot na delovišča je zahtevala izkušena monterja in voznika. Delali smo v okolici Ptuja in Limbuša, na nam nepoznanem terenu, zato so bili z nami tudi sodelavci, ki so poznali teren in napajalno stanje. Kljub vsemu pa je bilo treba vložiti še dodaten napor pri zagotavljanju varnega dela, saj v takšni situaciji nikoli ne moreš predvideti vseh nevarnosti, ki se pri odpravi posledic žleda lahko pripetijo.

Jože Mesarič:

Predvsem prvih nekaj dni, ko je bil na drevju in zemlji še led, je bilo katastrofalno. Brez drez smo si morali s sekirami utirati pot, da smo lahko prišli do drogov, najhujša pa sta bila pokanje in podiranje dreves zaradi ledu, to je težko opisati. Ko je mraz popustil, smo se srečali z drugim ekstremom, blatom, ki nam je prav tako oteževalo delo. Predvsem pa je treba poudariti, da smo morali zelo paziti na varstvo pri delu, saj so bili drogov, po katerih smo morali plezati, zelo slabi, ampak pomembno je bilo zagotoviti napetost našim odjemalcem. Zelo pomembno v tej situaciji se mi zdi, da smo na odpravo havarije hodile skupine, ki smo stalno skupaj. Tako si bil stalno s sodelavci, ki jim lahko zaupaš, točno vemo, kdo kaj in kako dela, tudi zaradi tega smo bili tako učinkoviti.

Uroš Lednik:

Ob odpravi posledic žledoloma smo se srečevali z razmerami, ki jih nismo vajeni in ki jih zelo redko doživiš. V začetku, ko je bilo še vse poledenelo, je bila že pot do okvar svojevrsten izziv, ki ga brez pomoči tudi drugih pristojnih služb ne bi zmogli. Vsekakor pa se je znova pokazalo, da odprava takšnih havarij terja ogromno naporov, tako naših monterjev kakor

tudi naše mehanizacije. In če te mehanizacije ne bomo pravočasno in kvalitetno vzdrževali ter po potrebi tudi nabavljali nove, odprava takšnih ali podobnih okvar ne bo več mogoča.

Matjaž Kučan:

Situacija na terenu je bila katastrofalna, zato smo morali posvečati veliko pozornosti tudi varnemu delu. Ni prijetno biti na drogu, za tabo pa se podira in poka drevje. In prav zaradi takšnih razmer je bilo zelo pomembno, da smo na terenu delali v skupinah, ki smo stalno skupaj. So pa nam pomagali tudi domačini, ki teren poznajo, in nam s tem delo vsaj malo olajšali.

Izkušnje sodelavcev iz OE Gornja Radgona

Bogdan Barta

Po mojem mnenju je k problemu žleda prispevalo tudi nevzdrževano omrežje, kar je posledica vedno manjšega števila monterjev, ki naj bi ga vzdrževali.

Drago Časar

Mislim, da smo jo na našem področju kar velikokrat dobro odnesli, ko so šla kakšna neurja mimo nas. Ampak nas tokrat ni izpustilo, a spet ni bilo tako kot na Primorskem. Ko smo se prvi dan pripeljali tja, nismo mogli verjeti svojim očem, saj po televiziji pol tega ne vidiš tako, kot je v resnici. Delo je bilo precej naporno, ker ni trajalo en oziroma dva dni, ampak ves teden. Delovna nesreča, ki nas je vse šokirala, nas je upočasnila za eno brzino, zato smo vsi še bolj skrbeli za varnost pri delu. Zame je bil začetek teh havarij še bolj naporen, saj sem pravkar končal starševski dopust.

Izkušnje sodelavcev iz SE Ljutomer

Franc Kralj, skupinovodja, ki je odpravljal okvare na SN vodu na območju Sv. Urbana

S skupino smo prispeli na mesto okvare že v temi in poskušal sem locirati mesto okvare. Pobočje je bilo zelo strmo, na snegu pa ledena skorja. Spodrsnilo mi je in padel sem na 'ta zadnjo' ter zdrsel po strmem pobočju navzdol. Na srečo je pobočje prečkala vzdolžna cesta, tako da sem pristal 30 m nižje na njej. Sodelavec je opazil, da drsim po pobočju, in se je tudi sam spustil po bregu navzdol. Oba sva jo odnesla le z nekaj modricami. Okvara ni bila opravljena ta dan, zato smo se naslednji dan zjutraj vrnili na isto mesto. Tedaj smo opazili globel. Če ne bi bilo vzdolžne ceste, bi oba s sodelavcem zdrsela vsaj 100 m nižje ter pristala v potoku. Vprašanje, kako bi jo tedaj odnesla.

Franc Tigeli, namestnik skupinovodje, ki je s skupino saniral poškodovano NNO v Kamniški grabi

Podirajoča drevesa so potrgala kable z drogov. Bil sem dvignjen v košari in ravno montiral zadnjo izolirno sponko na kabel, ko je pod težo žleda padlo drevo le dva metra stran od mene na kabel. Na srečo me ni poškodovalo,

vendar je bil v trenutku izničen nekajurni trud celotne skupine, da odjemalcem zagotovi električno energijo – znova smo bili na začetku.

Denis Šiško, vodja gradenj

Na poti proti mestu okvare na območju Podvelke se nam je zgodilo nekaj nevsakdanjega. S kangojem smo se vozili po zasneženi cesti, nad cesto pa so visela drevesa, obtežena z žledom. V trenutku se je odlomila velika veja, padla na vozilo in razbila sprednjo šipo. Škoda je bila le materialna, s sodelavci smo bili na srečo nepoškodovani.

Besedilo: Irena Podgrajšek, Matjaž Zemljič, Janez Čas, Danijel Tušek, Boris Grčar • Fotografija: Miran Majhenič, Srečko Heric, Robert Bočnik

»Kako smo doživeli ujmo v največji organizacijski enoti družbe, Maribor z okolico«

Janez Čas, monter

Janez, poskusite nam vsaj malo prikazati, kako ste vi doživeli to izredno veliko naravno katastrofo, ki je uničila dobršen del naših naprav? Česa ne bi želeli več doživeti?

Lomljenja vej in padanja dreves ob 22. uri zvečer na 12-metrške majave drogo.

Kaj vas je gnalo, da ste zdržali toliko napora in zanemarili nevarnost, ki vam je pretela na vsakem koraku?

Priskrbeti električno energijo čim več našim odjemalcem v čim krajšem možnem času.

Kakšni so vaši vtisi in občutki zdaj, ko je najhujše mimo, vendar vas čaka še veliko dela?

Občutek je zelo dober, ker si pomagali ljudem, ki so bili nemočni.

Bi želeli kaj sporočiti odjemalcem, vodstvu, sodelavcem, svojcem ...?
Želim si več spoštovanja!

Janez Čas

Danijel Tušek, vodja vzdrževanja in nadzora na OE Maribor z okolico

Kaj se je vam najbolj vtisnilo v spomin ob odpravljanju napak na elektroenergetskih objektih? Je to težavnost zaledenelega terena, tovarstvo pri reševanju skupnih naporov, želja po pomoči odjemalcem ...?

Vsak človek, ki se je odločil za nek poklic in je dobil možnost opravljati delo, ki ga veseli, delo s katerim se želi izkazovati, čuti pripadnost do podjetja, katero mu to vse omogča. Prav zaradi te pripadnosti ne razmišlja o težavnosti terena, kakor tudi ne o trenutnih razmerah dela, temveč se prilagodi trenutni situaciji in išče najboljšo ter najhitrejšo rešitev, kako odpraviti škodo, ki je nastala.

V takšnih situacijah je ključnega pomena tovarstvo, ki temelji na sodelovanju in upoštevanju vsakega posameznika, ki dela v skupini. Tega nam ne more vzeti nihče. Je osnova za dobro počutje, predvsem pa je to osnova za varno in uspešno delo celotnega tima.

Kakšni so vaši vtisi in občutki zdaj, ko je najhujše mimo, vendar vas čaka še veliko dela?

Ko je najhujše mimo, človek komaj začne razmišljati o stvareh, ki bi se lahko zgodile v danih okoliščinah, saj so bili ljudje po večurnem delu fizično utrujeni, še huje pa je bilo, da so bili psihično skoraj popolnoma na tleh. In v takšnih okoliščinah so opravljali dela, ki so bila zahtevna in odgovorna. Zame je ta odgovornost največje

breme pri sprejemanju odločitev, ko si postavljen pred dejstva, da je odvisno od tebe in si ti tisti, ki prevzema odgovornosti, predvsem odgovornost za ljudi, za sodelavce. Sanjal sem o stvareh, ki so se dogajale v tem času. V slabem spancu sem razmišljal o tem, kaj se je dogajalo v preteklih dneh, in se spraševal, kaj nam bo prineslo novo jutro.

Res pa je, da nas šele zdaj čakata čista resnica, resnica o dejanski škodi, ki je nastala, in resnično vprašanje, s čim, s kom, saj primanjkuje monterjev, ter predvsem to, kdaj bomo lahko dokončno odpravili posledice škod, ki so nastale.

Upam, da bo naš trud, ki smo ga vložili pri začasni sanaciji, poplačan s poslušom za naše potrebe, s sodelovanjem vseh služb v družbi, predvsem pa upam na potrpežljivost vseh pri reševanju težav pri končnih sanacijah našega elektroenergetskega omrežja in naprav.

Danijel Tušek

Matjaž Zemljič, monter

O nedavni vremenski ujmi smo se pogovorili tudi z najmlajšim monterjem iz Nadzorništva Lenart Matjažem Zemljičem, ki je povedal tudi, kako so bili odjemalci veseli, ko so po desetih dneh znova dobili električno energijo.

Kaj se vam je najbolj vtisnilo v spomin med vremensko ujmo? Je to težavnost zaledenega terena, tovarstvo pri reševanju skupnih naporov, želja po pomoči odjemalcem ...?

Najbolj se mi je v spomin vtisnilo to, da so se nam, ko smo popravili električno napeljavo do hiše, kjer so bili brez elektrike približno deset dni, zahvalili s solzami v očeh in nam v zahvalo ponudili hrano in pijačo.

Kakšni so vaši vtisi in občutki zdaj, ko je najhujše mimo, vendar vas čaka še veliko dela?

Vem, da nas čaka še veliko dela, saj smo v ledeni ujmi delali le provizorije, ki jim bosta morali kar hitro slediti sanacija in odprava škod.

Se je v tem času zgodilo kaj posebnega? Je kljub težkim razmeram mogoče nastala tudi kakšna anekdota?

Na ledu je bilo veliko zdrsov in padcev. Tudi takšnih, ob katerih se hočeš nočeš moraš nasmejati. Zares je bilo kar nekaj smešnih situacij in izrečenih besed, ob katerih se še zdaj nasmejim, ko se jih spomnim.

Matjaž Zemljič

Monter na delu v Ribnici na Pohorju

Boris Grčar, vodja obratovanja in vzdrževanja na OE Maribor z okolico

Opišite nam svoje doživljanje te izredno velike naravne katastrofe, ki je uničila dobršen del naših naprav? Kaj se je vam najbolj vtisnilo v spomin? Česa ne bi želeli več doživeti?

Najprej bi rad poudaril, da se je letošnje leto začelo zelo pestro, in sicer z okvaro upora v RTP Ruše, posledica tega pa je bil kup okvar na SN kablovodih. Zaradi tega je bilo veliko intervencij zunaj rednega delovnega časa. Zaradi premajhnega števila ljudi so bili ti utrujeni. In že nas je doletela

ledena ujma, še preden nam je uspelo sanirati vse kablovode. Vse skupaj se je že začelo 1. februarja, ko smo napake odpravljali samo s skupinami iz naše OE. Ljudje so se kljub utrujenosti odzvali na odpravo napak. 2. februarja so nam zaradi velikega števila okvar na pomoč priskočile skupine iz preostalih OE in SE. Po izjavah starejših ljudi takšnega obsega okvar v naši družbi še ni bilo. V nedeljo nam je uspelo vzpostaviti napajanje za polovico omrežja, ko smo morali prekiniti delo zaradi teme. Naslednje jutro pa nas je čakala katastrofa. Vse, kar smo prejšnji dan popravili, je bilo spet podrt. Obseg okvar se je še povečal.

Skoraj nas je začel grabiti obup, saj je bilo vse naše delo jalovo. In tudi vreme se še ni hotelo popraviti. Na pomoč so nam priskočile vse razpoložljive skupine iz preostalih OE in SE pa tudi sodelavci iz pisarn, gozdarji, gradbeni delavci in skupine iz Hrvaške ter naši koooperanti. Tako da je v naslednjih dneh pri odpravi napak sodelovalo tudi po 190 ljudi na terenu. Hkrati so nam iz Slovenske vojske začeli dostavljati agregate, prek civilne zaščite pa smo iz Poljske prejeli tri večje agregate. Vse te smo morali priključiti na naše omrežje in jih tudi oskrbovati. Prav tako smo ljudem na terenu organizirali prehrano. Vse to je predstavljalo velik logistični zalogaj. Poleg vsega smo imeli težave s komunikacijami in neprevoznimi cestami. Na veliki preizkušnji je bila tudi služba obratovanja, ki je delo opravila dobro, saj kljub ogromnemu številu stikalnih manipulacij ni bilo napak. Slednjih si v tem delu ne smemo privoščiti. Poleg vsega pa smo morali zagotoviti varnost ljudi, kar nam je tudi uspelo. Kljub težkim in nevarnim razmeram na naši OE ni bilo težjih poškodb.

Boris Grčar

Kaj vas je gnalo, da ste zdržali toliko napora in zanemarili nevarnost, ki vam je pretila na vsakem koraku?

Kljub naporom in utrujenosti nismo preveč razmišljali o tem. Vedeli smo, da je ogromno ljudi več dni brez elektrike. Med njimi je bilo tudi dosti naših

Zanimive izjave sodelavcev iz terena

1. Ni prijetno biti na drogu, za tabo pa se podira in poka drevje.
2. Ko je bil na drevju in zemlji še led, je bilo katastrofalno.
3. Brez derez smo si morali s sekirami utirati pot, da smo lahko prišli do drog, najhujša pa sta bila pokanje in podiranje dreves zaradi ledu, to je težko opisati.
4. Ko je mraz popustil, smo se srečali z drugim ekstremom, blatom, ki nam je prav tako oteževalo delo.
5. Že pot na delovišča je zahtevala izkušena monterja in voznika.
6. Spodrsnilo mi je in padel sem na 'ta zadnjo' ter zdrsel po strmim pobočju navzdol. Na srečo je pobočje prečkala vzdolžna cesta, tako da sem pristal 30 m nižje na njej.
7. Bil sem dvignjen v košari in ravno montiral zadnjo izolirno sponko na kabel, ko je pod težo žleda padlo drevo le dva metra stran od mene na kabel. Na srečo me ni poškodovalo.
8. S kangoojem smo se vozili po zasneženi cesti, nad cesto pa so visela drevesa, obtežena z žledom. V trenutku se je odlomila velika veja, padla na vozilo in razbila sprednjo šipo. Škoda je bila le materialna, s sodelavci smo bili na srečo nepoškodovani.
9. Naslednje jutro pa nas je čakala katastrofa. Vse, kar smo prejšnji dan popravili, je bilo spet podrt.
10. Ko so odjemalci dobili napetost, so bili zadovoljni, kot da je pri njih sploh prvič zasvetila žarnica. Prav tako smo zadovoljstvo občutili tudi mi zaposleni. V očeh odjemalcev smo bili pravi »mali junaki«.
11. Marsikje so nas postregli s toplimi napitki pa tudi prigrizki.
12. Ozko grlo pri odpravi napak sta še vedno lociranje in iskanje napak.
13. Če mehanizacije ne bomo pravočasno in kvalitetno vzdrževali ter po potrebi tudi nabavljali nove, odprava takšnih ali podobnih okvar ne bo več mogoča.
14. Srečevali smo se z razmerami, ki jih nismo vajeni in ki jih zelo redko doživimo.

sodelavcev, ki so se po naporu delu vrnili domov v temo. Tako da ljudje sploh niso razmišljali o počitku, čeprav so bili na meji izčrpanosti. Morali smo biti kar odločni, da smo jih prepričali, da je treba tudi počivati. Nevarnostim pa so bili izpostavljeni predvsem ljudje na terenu, ki so brez pomisleka šli odpravljati okvare, čeprav se je opozarjalo, da je gibanje v gozdovih smrtno nevarno.

Kakšni so vaši vtisi in občutki zdaj, ko je najhujše mimo, vendar vas čaka še veliko dela?

Osebnostno na vse skupaj gledam z nelagodjem. Sanacija omrežja bo potekala dolgo časa, vreme pa se na to ne bo oziralo. Poleg vsega je omrežje dotrajano in kadrovsko smo podhranjeni. S časovnim oddaljevanjem dogodka se bo vsa zadeva začela pozabljati in

pojavnale se bodo nove prioritete, kar lahko ogrozi končno sanacijo.

Bi želeli na tem mestu kaj sporočiti odjemalcem, vodstvu, sodelavcem, svojcem ...?

Najprej bi se rad zahvalil vsem sodelavcem in drugim, ki so sodelovali pri vzpostavitvi napajanja, za njihovo požrtvovalnost in pogum. Upam, da na to požrtvovalnost vodstvo in tudi država ne bosta prehitro pozabila. Hkrati pa upam, da nas državni birokrati ne bodo preveč obremenjevali z različnimi tabelami in servisiranjem njihovega dela ter nas bodo pustili, da v miru opravljamo naše osnovno delo. To je strokovna sanacija našega omrežja! Hkrati pa je omenjena ujma tudi priložnost, da se bo na naše delo začelo gledati tudi s katerega drugega vidika, ne samo z ekonomskega.

Besedilo: Irena Podgrajšek • Fotografija: Sebastijan Greif

Premalo nas je

Nadzorništvo Rače je eno izmed treh nadzorništev v OE Slovenska Bistrica, vodi pa ga Sebastijan Greif. Pri njih sem se oglasila v času, ko drevje že zeleni. Narava je danes videti tako, kot da uničujočega žleda letos sploh ni bilo.

Jutranji utrip skupine je bil podoben tistemu, ki sem ga med njimi že doživela. Popolnoma vsakdanji. Vprašanja, kot so 'Kam gremo danes, kaj bomo delali, kako bomo delali, kako bomo postavljali drogove, na roke jih ne moremo, kdo gre v Planico, en avto je v okvari, imamo samo enega ...', niso kazala na to, da je za njimi največja ledena katastrofa, ki je poškodovala ogromno naših objektov, ter da je pred njimi še ogromno, ogromno dela. Pogovarjali so se umirjeno, se pozorno poslušali in dajali vtis izredno humane sredine, ki ima neverjetno pripadnost družbi. Položaj je takšen, da bi bilo nujno nemogoče spremeniti v mogoče. V najkrajšem možnem času odpraviti vse provizorije, narejene med ujmo, obenem pa realizirati zadane načrte za letos ter zadovoljiti SODO.

Z vodjo nadzorništva in monterji smo govorili o tem, kako je in kako bo še potekala sanacija posledic havarij iz februarja 2014.

Sebastijan Greif

»Največ okvar je bilo med Framom in Smrečnim. Na srečo so bila višja področja manj prizadeta, saj so bile vremenske razmere tam ugodnejše. Gasilci Šmartnega, Frama in Zg. Pols-

kave ter delavci GG Maribor so očistili dohodne poti, preostalo pa je bilo naše delo. Delali smo v treh skupinah na lokacijah Kočno, Loka in Kopivnik. Že predhodno smo glede na vremensko napoved pričakovali težave na višje ležečih področjih in okrepili dežurno službo z dveh na štiri delavce. Ko smo po klicu odšli v Šmartno pogledat, kaj je vzrok izpada napetosti, smo takoj vedeli, da bodo prebivalci več dni brez napetosti. Takoj smo se organizirali in začeli izvajati popravila. Nikogar ni bilo, ki se na klic ne bi odzval. Samoiniciativno sta nam v želji, da čim prej zasveti v domovih luč, priskočila na pomoč sodelavca, krajana, ki sta sicer zaposlena v pisarni, in ves teden delala z nami.

Še zdaleč danes vse skupaj ni minilo. Takrat smo omrežje uredili samo toliko, da je bilo omogočeno napajanje. Sanacija omrežja pa nas bo, po mojem mnenju, spremljala vse leto. Danes smo veseli, da imamo lahko normalen delovnik, kar v času havarij ni bilo možno. Na pomoč so nam priskočile skupine iz storitvene dejavnosti in upam, da bodo čim dlje ostale na obnovi omrežja. Bojimo se poletnih neviht. Za nami je ogromno delovnih ur in neprespanih noči, zato hočemo čim prej sanirati vse stare okvare na NNO, da nas poletna neurja ne bi še dodatno prizadela.«

Danilo Šturm

»Za mano je že ledena ujma v letu 2009. Tudi tokrat je bil najbolj nevaren led na strminah, po katerem se ni dalo hoditi brez drez. Prvi dan smo si pomagali z lopatami in 'tancali' led, da se je vdrl in nam s tem omogočil varen korak. Veliko padcev je bilo, eden tudi prav nevaren. Za las se je, po zdrsu po strmini, sodelavec izognil trku z drevesom. Kar oddahnili smo si, ko smo videli, da se je postavil na noge. Naslednji dan smo dobili dereze

in hoja je bila varnejša.

Nekaj pa me še danes boli. Javnost so mediji obvestili o požrtvovalnem delu gasilcev, prostovoljcev, vojske, kar popolnoma drži. Veliko so jih hvalili, kar je tudi prav. Nas pa, kot da so pozabili pohvaliti. (Da mislijo enako vsi prisotni, so pokazali s prikimavanjem.) Res je, da smo bili tam po službeni dolžnosti in plačani za to, pa vseeno. Vsa življenja so bila v nevarnosti, naša še toliko bolj, saj smo delali na električnih napravah in v veliki nevarnosti, da so lahko iz kakršnihkoli razlogov te znova pod napetostjo, kar se je tudi dogajalo. Na terenu smo bili od zore do trde teme, 14 dni ob dveh obrokih na dan. Drugega smo jedli po osmi uri zvečer.«

»Razveselil pa nas je s takojšnjo pohvalo predsednik uprave, mag. Boris Sovič.«

»Danes, ko nas še čaka veliko dela, dnevno občutimo napako pri zaposlovanju. Premalo nas je!«

Milan Šega in Matjaž Vidovič

»Velik problem je bila naša varnost tudi zaradi padanja dreves. Vse okrog nas je pokalo, se lomilo in padala pred nas, za nami. Veliko srečo smo imeli, da smo prišli nepoškodovani iz gozda.«

Kaj nas je gnalo?

»Velika pripadnost družbi in odjemalcem. Ponosni smo, da smo delavci Elektra Maribor in tisti, ki odjemalcem lahko z znanjem in prizadevnostjo ob vsakem času zagotovimo električno napetost v omrežju in jim s tem omogočimo normalno življenje. Ne da se opisati občutka tistega veselja, ko vidiš, da po napornem delu v hiši zasveti luč. Zavriskali smo od sreče, ko nam je to uspelo. Žal pa je ta luč večkrat, zaradi padcev novih dreves, znova ugasnila.«

Na Kopivniku in na Lepem Vrhu so bili na agregate priključeni kar devet dni.

Kristjan Koronik

»V skupini sem že dve leti in navajen vsega hudega, saj sem doma na Pohorju,« mi je smeje odgovoril mlad monter Kristjan na vprašanje, kako je on doživel to zanj prvo ledeno havarijo.

Tudi njegov sošolec Klemen Rambacher je ob odgovorih sodelavcev priki-maval.

Oba sta bila zelo aktivna pri delu, so povedali in ju pohvalili njuni najožji sodelavci.

Že drugič so me v Račah prepričali, da so skupina, ki se dobro razume, zato tudi dobro in varno dela. »Le pre-malo nas je,« so mi zatrdili v en glas vsi. »Manjka nam 'srednji' kader. Nekaj nas je 'starejših', nekaj zelo mladih, srednje starosti monterjev pa ni. Nas starejše skrbi, kako bo, ko mi odide-

Sodelavci Nadzorništva Rače

mo, mladi pa še ne bodo imeli dovolj izkušenj, da v celoti prevzamejo naše delo in poslanstvo. Žal nam je, da je

bila politika zaposlovanja monterjev v družbi določeno obdobje tako slaba za to področje dela,« so dejali ob koncu.

Besedilo: **Karin Zagomilšek** • Fotografija: **Marjan Orešič**

Delali so 300-odstotno

Februarska vremenska ujma je močno poledenila del, ki ga pokriva OE Slovenska Bistrica. Več o dogajanju sta nam povedala Gorazd Veber (GV), vodja obratovanja in vzdrževanja OE Slovenska Bistrica, in Ivan Štern (IŠ), vodja Nadzorništva Slovenske Konjice, ki sta bila ves čas ujme močno vključena v odpravo posledic na Bistriškem in Konjiškem.

Kako obširna je bila ujma?

IŠ: Pravzaprav se so prvi znaki vremenske ujme na področju Elektra Maribor začeli kazati že v soboto, 1. februarja, ko sem vodil potrebne preklpite na našem terenu.

GV: Vendar v nedeljo še nismo slutili, da bo vremenska ujma tako zelo obširna. Ko pa so bile v ponedeljek navsezgodaj brez napajanja tri četrtine omrežja, za katero skrbi OE Slovenska Bistrica, nam je bilo jasno, da gre za izjemne razmere. Zanimivo je, da prebivalci mest, kot sta Slovenska Bistrica in Slovenske Konjice, izpa-

dov dejansko niso čutili. Na Pohorju je bilo najhuje na nadmorski višini med 300 in 800 metri. Višje je bilo težav precej manj.

Kakšne so bile razmere na terenu?

IŠ: Vreme je ustvarilo resnično težke razmere za delo na terenu. Drevesa so se lomila in padala. Led je bil povsod. Prišlo je do padcev in tudi poškodb. Če si na ledu izgubil ravnotežje, te je lahko odneslo po klancu. Dereze so bile zato najbolj pomembna oprema, da smo sploh prišli do mesta okvare.

Ko se je led začel topiti, so kosi padali na tla. To pa je bila drugačna nevarnost.

Slišali smo, da ste bili na terenu pravzaprav vsi. Kdaj ste angažirali sodelavce?

GV: Že v ponedeljek zjutraj smo takoj angažirali vse sodelavce, da so odšli na teren. Tako so na enoti ostali zgolj skladiščnik, tajnica, odjem in tisti, ki so koordinirali delo na terenu. Vsi drugi smo bili na terenu ves teden. V ponedeljek zjutraj so nam na pomoč prihiteli tudi sodelavci SE Maribor.

IŠ: Temu bi rekel poklicna deformacija. Vsi smo šli takoj na teren, da bo čim prej mir, da bomo čim prej povrnili odjemalcem elektriko.

Kdo je še delal z vami?

IŠ: Ko smo se zavedli resnosti razmer, smo vedeli, da bomo potrebovali pomoč. Na pomoč so nam prišle štiri ekipe iz Hrvaške, iz Varaždina in Bjelovarja, monterji podizvajalcev, gozdnih gospodarstev ... Izjemno pomembna pa je bila pomoč domačinov, brez katerih bi težko zmogli tako hitro odjemalcem vrniti elektriko.

GV: Na pomoč so nam priskočili tudi gasilci iz Šmartnega, Tinja, Oplopnice, Zreč, Vitanja, Makol. Prav oni so bili tisti, ki so nam omogočili dostop do delovišč, saj je bilo veliko cest praktično neprevoznih, in nam pomagali pri pregledu daljnovodov. Prva mednarodna pomoč je prišla na naše območje v ponedeljek zvečer, in sicer so prišle gasilske enote iz severa Avstrije, ki so s seboj pripeljale agregate. Te smo priključili na lokacije, ki so bile pomembne zaradi oskrbe z vodo. Ob koncu tedna smo te agregate že poslali naprej, na Primorsko. Včasih nam je že zmanjkovalo ljudi za organizacijo. Poleg tujih skupin na terenu je vedno moral biti vsaj en naš sodelavec, ki je področje poznal.

IŠ: Z nami so bili tudi sodelavci iz projekte. Ti so vozili material in zbirali ter urejali podatke o okvarah, ki smo jih dobivali iz klicnega centra in s terena.

Kako dolgo ste delali?

GV: Dela so se izvajala nekako od 7. do 21. ure. Še po tej uri pa je bila zagotovljena dežurna služba za najnujnejše primere.

IŠ: Priprave pa smo delali zjutraj še pred sedmo in usklajevali ter načrtovali, na koordinaciji v Slovenski Bistrici, po deveti zvečer, pogosto v zelo pozne ure.

Zakaj pravzaprav so bili odjemalci nekaj časa brez napetosti, potem so jo dobili, pa spet brez ...

IŠ: Ko smo poškodovan daljnovod

Ivan Štern

popravili, se je ta na drugem mestu spet poškodoval, zlomil se je drog. To se je dogajalo ves čas. Tako je bil, na primer, daljnovod Vitanje kar trikrat pretrgan.

'Obiskali' so vas tudi odjemalci ...

IŠ: Seveda ... komaj smo dvigovali telefone, ki so neprestano zvonili, na Nadzorništvo pa so prihajali tudi ljudje. Kar prepogosto smo bili deležni neprijetnih besed. Vsak je želel elektriko takoj. Preprosto niso hoteli ali želeli razumeti, da smo morali najprej popraviti daljnovode, nato odcepe, šele nato njihovo omrežje. Precej je bilo jeze in kričanja, ja.

Se je zgodilo tudi kaj zanimivega?

GV: Prvi dnevi ujme so bili že mimo, ko nas je poklicala stranka in povedala, da je brez napetosti že od ponedeljka. Preverili smo lokacijo in videli, da daljnovod na tistem območju obratuje. Odpravil sem se na teren preverit, kaj je narobe. Stranka me je pričakala že ob cesti in povedala, da ima agregat, hladilniki pa se še kar grejejo. Pregledal sem omrežje in varovalko v transformatorski postaji. Vse je bilo okej. Pri stranki sem preveril še napetost. Tudi ta je bila okej. Nato pa sem ugotovil, da je izpadel fid, in tega stranka ni vedela. Torej agregat sploh ni delal. Bilo je prav poučno ...

Kakšni so vaši vtisi in občutki zdaj, ko je najhujše mimo, vendar vas čaka še veliko dela?

Gorazd Veber

GV: Najprej hvala sodelavcem za potrpljenje in voljo. Tokrat se je resnično videlo, da ljudje niso pripravljeni na takšne razmere. Večina ima le en vir ogrevanja, ki je vezan na električno energijo. Nepripravljeni so tudi kmetje, ki imajo krave molznice, pa nimajo agregata. Menim, da bi bilo treba kmete in gospodinjstva ozavestiti, da so pripravljeni tudi na takšne težke razmere.

IŠ: Zahvala gre vsem sodelavcem za maksimalen trud. Vodstvu pa v razmislek ... zdaj se je resnično videlo, da je treba imeti več monterjev na posamezni lokaciji. Že za redno delo nas je komaj dovolj, ko pa pride do izrednih razmer, je stanje zelo kritično.

GV: Za nas se delo ni končalo. Odpravljamo posledice vremenske ujme in teh je res veliko. Omrežje je zelo poškodovano in sedanje rešitve so zgolj zasilne. Najnevarnejše zasilne rešitve urejamo zdaj, dokončna sanacija pa bo potekala do konca leta ali še dlje.

IŠ: Prihaja pomlad in kmetje začenjajo delati, zato želijo, da kable, ki so zdaj zasilno na tleh, čim prej spravimo nazaj na drogeve.

Vsi sodelavci so delali res 300-odstotno, kot pravi vodja Nadzorništva Slovenske Konjice Ivan Štern. Ko je bilo najhujšega konec, jih je kar nekaj zbolelo, odpornost je padla. Pa saj ni čudno. 14 dni so delali skoraj brez predaha.

Predsednica vlade nas je vse presenetila

Intervju z Alešem Petkom, monterjem iz SE Maribor in Matejem Pristovnikom, vodjo skupine iz SE Maribor

Poskusite nam vsaj malo prikazati, kako ste vi doživeli to izredno veliko naravno katastrofo, ki je uničila dobršen del naših naprav? Kaj se je vam najbolj vtisnilo v spomin? Česa ne bi želeli več doživeti?

Aleš Petek: Prve dni je bilo res zelo naporno in s težavo smo odpravljali napake.

Matej Pristovnik: Hja ... z eno besedo NEVERJETNO! Še nikoli videno! Pogovarjali smo se s številnimi starejšimi domačini, ki pravijo, ja, bil je žled, česa takega pa še ne! Definitivno ne bi več rad doživel teh peklenskih 14 dni; kaj smo doživljali v tem času!

Se je v tem času zgodilo kaj posebnega? Na terenu vas je obiskala tudi predsednica vlade. Kako je bilo takrat?

Aleš Petek: Predsednica vlade je presenetila vse nas, ne le mene. Nisem pričakoval, da nas bo obiskala in z nami spregovorila nekaj besed.

Matej Pristovnik: Zgodilo se je marsikaj, vsak dan je bil zgodba za sebe! Vsak dan nove nevarnosti na terenu (gozdu).

Matej Pristovnik in mag. Boris Sovič med obiskom predsednice vlade

Ja, tudi predsednica vlade nas je obiskala. Natančneje, ko smo odpravljali napake na daljnovodu Poljčane (Tolsti vrh). Lepo je bilo, da nas je prišla pozdravit in pogledat naše zahtevno delo! Seveda smo ob tem spregovorili nekaj prijetnih besed, predstavil in opisal sem, kaj delamo in kaj smo že naredili.

Kaj vas je gnalo, da ste zdržali toliko napora in zanemarili nevarnost, ki vam je pretila na vsakem koraku?

Aleš Petek: Tisti trenutek niti nismo razmišljali, kaj vse se nam lahko zgodi oz. kakšne nevarnosti nam pretijo. Takrat

smo mislili le na to, da ljudje čim prej dobijo elektriko.

Matej Pristovnik: Predvsem ljudje, zato smo si prizadevali, da jim čim prej priskrbimo elektriko, kar je bilo zelo naporno, a uspelo nam je v dokaj hitrem času!

Kakšni so vaši vtisi in občutki zdaj, ko je najhujše mimo, vendar vas čaka še veliko dela?

Aleš Petek: Če smo zmogli najhujše, bomo tudi to, kar nas čaka naslednje dni.

Matej Pristovnik: Občutki so dobri, vendar nas resnično čaka še veliko dela, preden bodo vse naše poškodovane naprave v prvotnem stanju!

Je kljub težkim razmeram nastala tudi kakšna anekdota?

Matej Pristovnik: Ko smo se neki večer okoli 21. ure odpravljali s terena, je za zaključek padlo še drevo čez cesto, tako da smo ga pol ure odstranjevali, da smo sploh lahko prišli mimo.

Bi želeli na tem mestu kaj sporočiti odjemalcem, vodstvu, sodelavcem ...?

Aleš Petek: Vsi so lahko ponosni na nas.

Matej Pristovnik: Želel bi sporočiti vodstvu, da bi bilo res lepo, da bi bili vsi, ki smo žrtvovali svoja življenja na terenu, nagrajeni z uspešnostjo (letno).

Aleš Petek in mag. Boris Sovič med obiskom predsednice vlade

Besedilo: **Zvonko Mezga** • Fotografija: **Aleš Damjanovič**

Koordinacija zaradi izkušenih sodelavcev izjemno učinkovita

Kako je potekala celotna koordinacija delovnih ekip elektromonterjev v februarški vremenski ujmi, nam je opisal g. Zvonko Mezga, pomočnik izvršnega direktorja za področje distribucije.

G. Mezga, kakšen je vaš pogled na vse pogostejše neugodne vremenske pojave?

Globalne podnebne spremembe se kažejo tudi na našem oskrbovalnem območju. V zadnjih letih smo pričali vedno bolj pogostih in bolj silovitih pojavov izrednih vremenskih razmer, ki bistveno vplivajo na poslabšanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo. Na podlagi izkušenj smo že v preteklosti sprejeli številne preventivne ukrepe, s katerimi pripravljeni dočakamo takšne dogodke.

Med februarško vremensko ujmo ste sodelovali pri koordinaciji v vodstvu sektorja distribucije. Kako ste ukrepali?

Tako kot v številnih podobnih situacijah v preteklosti, smo tudi tokrat pravočasno pristopili k aktiviranju potrebnih sil in sredstev. V soboto, 1. februarja, smo uspešno odpravili vse napake na omrežjih zaradi mokrega snega. V noči na nedeljo, 2. februarja, se je obseg snežnih padavin povečal, pojavil se je tudi žled. V nedeljo, 2. februarja, čez dan nam je še uspelo odpravljati napake, zvečer in v noči na ponedeljek, 3. februarja, pa sta se število in pogostost izpadov na omrežjih le povečevala. Tako je bilo v ponedeljek zjutraj brez napajanja že več kot 47.000 odjemalcev na zahtevnih območjih Pohorja, Kozjaka, Haloz in Slovenskih goric, kar

Zvonko Mezga

je več kot polovica našega oskrbovalnega območja. Hitro smo ugotovili, da tokrat, zaradi izjemnega obsega poškodovanih naprav, zagotovitev ponovne oskrbe brez zunanje pomoči ne bo možna.

Kdo vse nam je pri odpravi posledic vremenske ujme pomagal?

Dodatne zunanje ekipe za odpravo okvar smo aktivirali takoj. Aktivirali smo gozdne delavce in gasilce za izvedbo posekov, za pomoč smo prosili tudi vojsko. Za najbolj ranljive odjemalce smo uredili agregate. Žled

je prizadel tudi druga območja v Sloveniji. Že v nedeljo se je aktiviral Republiški štab civilne zaščite, ki je koordiniral odpravo posledic na celotnem območju Republike Slovenije. 24-urno delo dispečerjev v distribucijskem centru vodenja je stalnica. Stalnica pa je tudi občasno aktiviranje vseh potrebnih in razpoložljivih delavcev območnih enot, storitvenih enot in klicnega centra ob vsakoletnih izrednih vremenskih dogodkih. Redkeje smo bili v situaciji, da smo aktivirali tudi delavce iz pisarn. Zelo prijetno so nas presenetile izjemno

dobra odzivnost teh delavcev, njihova prilagodljivost in pripravljenost, da se hitro naučijo novih nalog in pomagajo. Ugotavljamo, da so bili zelo učinkoviti. Že leta imamo dobre odnose s hrvaško distribucijo, predvsem so to letni strokovni obiski, na katerih izmenjujemo izkušnje. Zato smo se odločili, da jih zaprosimo za pomoč z ekipami na terenu. Kljub podobnim izrednim dogodkom na območju Hrvaške (Gorski kotar), kjer so prav tako imeli težave v oskrbi, so se izjemo hitro odzvali in že naslednji dan smo imeli njihove štiri operativne ekipe, ki so enakovredno izvajale odpravo okvar do konca tedna.

Kakšen je bil prioriteten pristop pri odpravi okvar na omrežju v tokratni vremenski ujmi?

Oskrba z električno energijo poteka po nivojih od prenosnega - VN (visokonapetostnega) nivoja prek SN (srednjenapetostnega) nivoja do NN (nizkonapetostnega) nivoja. Torej, pogoj za oskrbo NN nivoja sta urejena VN oz. SN nivo. In takšen je tudi bil prioriteten pristop pri odpravi okvar.

Kako so potekala usklajevanja in koordinacija v vodstvu distribucije in v upravi družbe?

Sestanke smo imeli vsak dan in tudi poročila smo pripravljali dnevno, ves čas odpravljanja okvar, tako na republiškem kot tudi občinskem nivoju. Prvi sestanek je bil že v ponedeljek, 3. februarja. Dnevno se je usklajevala potreba po agregatih, gozdnih delavcih, vojski. Ves čas je obseg in potrebne aktivnosti na našem oskrbovalnem območju sproti opredeljevala uprava na osnovi urnih poročil. Operativni plani so se potem izvajali in koordinirali na nivoju območnih in storitvenih enot, regijskih centrov za obveščanje in občin. Lahko rečem, da je bilo sodelovanje z vsemi bilo zelo dobro, izjemno motivirano in ustrezno učinkovito.

Kako je potekala koordinacija delovnih ekip elektromonterjev?

Celoten potek aktiviranja sil in sredstev za reševanje ob naravnih in dru-

gih nesrečah je opredeljen v našem Načrtu zaščite in reševanja pred naravnimi in drugimi nesrečami. Odgovorne osebe za aktiviranje ekip dobivajo sproti, 24 ur na dan, alarmna SMS- in druga sporočila o nevarni vremenski napovedi in stopnji nevarnosti ter opozorilna sporočila regijskih centrov za obveščanje (ReCO). Od teh je odvisno, kdaj preventivno pristopamo k aktiviranju ekip. Odgovorne osebe sproti, 24 ur na dan, dobivajo tudi SMS-sporočila o dogajanju (izpadih) v našem omrežju. Od obsega izpadov je odvisen tudi obseg aktiviranja ekip. O vseh teh informacijah odgovorne osebe sproti obveščajo upravo, ta pa sprejema odločitve glede časa in obsega aktiviranja ekip. Aktiviranje poteka telefonsko, v trenutku sprejema odločitve o aktiviranju s strani uprave.

Kot sem že navedel, imamo številne vsakoletne izkušnje pri odpravi okvar ob izrednih vremenskih dogodkih kot je bil ta, le da v manjšem obsegu. Aktiviranje ekip in koordinacija sta tako dobro vpeljana stalnica, ki je zaradi izkušenj delavcev izjemno, izjemno učinkovita. To se je pokazalo v številnih primerih v preteklosti, kot tudi zdaj.

So katere okoliščine oteževale koordinacijo ekip na terenu?

Seveda, obseg okvar, kot je bil prisoten v tem primeru, in aktiviranje zunanjih ekip pri odpravi okvar bistveno otežujeta izvedbo koordinacije. Vedno večja zankanost omrežja, možnost daljinskega krmiljenja naprav, ki so daljinsko vodene iz DCV, hkratno delo več ekip na istem omrežju, delo zunanjih ekip (gozdni delavci, gasilci, občani), ki niso seznanjene z vsemi nevarnostmi pri odpravi okvar na omrežju ... vse to so dodatne okoliščine, ki terjajo izjemno natančno obvladovanje procesa odprave okvare, ta pa terja predvsem izjemno poznavanje konfiguracije omrežja, izjemno natančno vodenje stikalnih manipulacij in postopkov varstva pri delu. Moram poudariti, da nam brez teh izkušenj, znanj, zagnanosti, izjemne motivacije, volje, poguma in srčnosti, ki so jo pokazali tokrat in v številnih primerih v pretek-

losti, nikakor ne bi uspelo tako hitro in učinkovito zagotoviti ponovne oskrbe. Seveda, z vsakim dnem je bilo delo težje ... več dni, vsak dan 15 ali več ur »biti aktiven«, pazljiv, skoncentriran, ob minimalnem počitku ni bilo lahko. Možnost nastanka poškodb ali nesreče se s časom izjemno povečuje. Skoraj ves čas so bili prisotni tudi izjemni pritiski odjemalcev; vsak dodaten dan brez napajanja je zmanjšal njihovo strpnost, čeprav ugotavljamo, da je bila velika večina odjemalcev razumevajoča in potrpežljiva. Vsekakor pa je treba izpostaviti tudi njihovo izjemno prizadevanje in pomoč. Marsikje so bili predhodnica pri pomoči in so prav tako veliko prispevali k hitrejši odpravi okvar.

Tudi vi ste obiskali teren in bili priča takratnim razmeram na terenu. Kako je bilo?

Zelo, zelo naporno! Dela so se izvajala praviloma ročno. Razen izjemnega obsega poškodovanih naprav so težave povzročali predvsem neprevozne ceste, neprehodne poti, obseg podrtih dreves, predvsem pa skoraj ves čas odpravljanja okvar prisotno in življenjsko nevarno lomljenje vej in podiranje dreves ter izjemno otežena odprava okvar zaradi prisotnega snega ter poledenelih poti in brezpotij. Že hoja po ravnem je bila izziv. Kdor ni hodil po grapah in gozdnih vlekah Pohorja in Kozjaka, strminah gričev Haloz in Slovenskih goric, si niti ne more predstavljati izjemne težavnosti dela odprave okvar na teh območjih v takšnih razmerah. Padci, udarci in odrgnine so bile stalnica pri delu. Le izjemni fizični in psihični pripravljenosti delavcev na terenu se je moč zahvaliti, da ni bilo več in huje poškodovanih ter da je bila ponovna oskrba zaradi tega zagotovljena izjemno učinkovito.

Bi želeli na tem mestu kaj sporočiti sodelavcem?

Najprej še enkrat hvala in čestitke vsem za res izjemno dejanje. Uspelo nam je na prvi pogled nemogoče. Vsekakor si ne želimo, da bi se takšni dogodki ponovili. Veseli pa smo, da vemo, da v vsakem trenutku lahko računamo na vas.

Besedilo: Irena Podgrajšek • Fotografija: Marko Sedej

Kako je potekal dan našega sodelavca na terenu

Odgovarjal je sodelavec na OE Maribor z okolico, ki je bil v nedeljo, 2. februarja 2014, dežuren, sicer dela v pisarni.

Kako ste doživeli to izredno veliko naravno katastrofo, ki je uničila dobršen del naših naprav? Kaj se je vam najbolj vtisnilo v spomin? Česa ne bi želeli več doživeti?

S takšnimi vremenskimi razmerami sem se kot dežurni srečal prvič, odkar sem v službi. Ob 5.00 zjutraj so me poslali na območje Malečnika, kjer nam je izpadel daljnovod proti Trčovi po pretočkovni zaščiti. Do mesta okvare sem porabil skoraj uro vožnje, saj me je že na začetku vožnje pričakalo podrtó drevo na cesti. Ko sem prišel na teren in videl, da so žice na tleh, sem se zavedel nemoči, ki jo ima človek proti naravi, ko ta pokaže svoje »zobe«.

Najprej sem pomislil, kako naprej. Kaj najprej narediti. Takoj sem na pomoč poklical sodelavca, ki se je odpravil na našo enoto po dodatno orodje in organiziral skupino ljudi, ki bi nama priskočila na pomoč. Treba je bilo odstraniti drevo in popraviti dve opornici z izolatorjem ter spojiti vodnike na treh mestih. Na pomoč je bilo treba dolgo čakati, toda nisem izgubljal časa. Kot prostovoljni gasilec sem odšel po pomoč v PGD Malečnik, kjer pa ni bilo več nikogar. Vsi so bili že na terenu. Hotel sem jih prositi, da bi nam pomagali podreti nevarno viseče drevo nad daljnovodom. Iskanje pomoči je bilo zaman tudi po telefonu, saj se ni nihče več oglašal. Slutil sem, da bo dan še dolg, zato sem aktiviral dodatnega sodelavca iz službe obratovanja, da nam je priskočil na pomoč. Po

Daljnovod na tleh - Vodole 2. 2. 2014

prihodu skupine smo se odločili, da popravimo opornice in dvignemo ter spojimo žice.

Ko smo bili v največjem zagonu, so se že pojavile težave na drugem koncu Maribora. Izpadel nam je srednjena-petostni kablovod v težiščni postaji v Melju proti Košakom. Tukaj je prišlo do kratkega stika. Sklepali smo, da je prišlo do okvare na daljnovodu neke na Meljskem hribu ali Vodolah. Po pregledu tamkajšnjih daljnovodov je sodelavec ugotovil, da je padel daljnovod v Vodolah.

Zaradi ugotavljanja mesta napak smo morali tudi izklapljeti nepoškodovane vode, kar nekaterim odjemalcem ni bilo všeč. Enostavno nekateri niso mogli doumeti, kako resno so poškodovani elektroenergetski vodi srednje napetosti.

Po zaključku del v Malečniku in Trčovi smo priklopili daljnovod, odšli na malico in se dogovorili, kako bomo rešili zadeve v Vodolah. Po malici, ko so se drugi odpravili v Vodole, sem dobil klic iz Distribucijskega centra vodenja (DCV), da je znova prišlo do izpada v

težiščni postaji v Melju, na istem izvodu proti Košakom. Znova kratek stik. Po ločevanju in obhodu daljnovoda smo ugotovili, da je padel daljnovod v Peklu, in znova je bilo brez napetosti več odjemalcev. Okvare smo tako imeli naenkrat na dveh mestih. Ko smo popravljali okvaro v Vodolah, je drevo v Malečniku, ki ga zjutraj nismo mogli podreti zaradi pomanjkljive opreme, gasilci pa niso bili dosegljivi, povzročilo ponovno okvaro. Tako so sodelavci sneli tokovne loke v Vodolah in tako provizorično omogočili kasnejše napajanje več transformatorskih postaj ter se odpravili nazaj v Malečnik.

Da ne bi padel najnevarnejši del daljnovoda v Malečniku, smo sneli žice in porezali drevo, ki je grozilo, da podre del daljnovoda. Med tem časom sta dva sodelavca odšla odpravljat okvaro v Pekel in tudi tam snela tokovne loke. Vsi skupaj smo delali do trde teme. Tako smo v breznapetostnem stanju pustili dve transformatorski postaji, ki ju zaradi radialnega načina napajanja žal nismo mogli priklopiti nazaj, je pa bilo za ti dve postaji zagotovljeno napajanje prek agregatov.

Ko smo zvečer v Trčovi, Peklu in Vodolah zaključili dela ter začeli priklopljati daljnovode, smo v Malečniku proti Trčovi znova doživeli izpad daljnovo-

da. Verjetno je bila še ena okvara na DV proti mestu. Po nekajminutnem premoru in ponovnem priklopu nam je sanacija uspela – morala/volja, ki smo jo že skoraj popolnoma izgubili, se nam je znova dvignila. Električno tako dobili v Malečniku, Trčovi, Vodolah, Peklu in Kirer grabi.

Ker se je čez dan dežurni monter aktivno vključil v delo na okvarjenih daljnovodih, sem moral na pomoč poklicati dodatnega sodelavca, ki je prevzel nalogo dežurnega monterja.

Po končanih delih na omenjenih daljnovodih se je del moje ekipe takoj odpravil v Zg. Radvanje, kjer je dežurni z gasilci odstranjeval drevesa z NN omrežja in tako poskušal zagotoviti napajanje odjemalcem na delu tega območja. Z drugo skupino sodelavcev sem se odpravil v Kamnico, kjer sta bili na daljnovod, ki na srečo še ni izpadel, naslonjeni dve drevesi.

Med vožnjo proti Kamnici sem dobil klic iz DCV, da nam je po kratkostični zaščiti izpadel SN Kbv iz RTP Radvanje proti Zg. Radvanju. Vožnjo proti Kamnici sem prekinil in se odpravil proti Radvanju. Naslonjena drevesa na daljnovodu so v Kamnici počakala do naslednjega dne, saj je žled na vejah dreves predstavljal zadostno izolacijo

proti zemlji, da ni prišlo do izpada. Sanacija defekta v Radvanju se je začela v poznih večernih urah, vendar nam je zadevo kljub temu uspelo rešiti zaradi zančnega sistema napajanja TP-jev v Mariboru. Tudi v Radvanju smo imeli opravka z okvaro zaradi povešenih vej breze med žice daljnovoda.

Ves utrujen sem se v poznih večernih urah odpravil proti domu, do katerega nisem prišel po običajni poti, ker je na cesti ležalo več dreves, ki so onemogočila vožnjo.

Kaj vas je gnalo, da ste zdržali toliko napora in zanemarili nevarnost, ki vam je pretela na vsakem koraku?

Bila je le ena želja: čim prej vzpostaviti sistem, da bo deloval v normalnem stanju.

Kakšni so vaši vtisi in občutki zdaj, ko je najhujše mimo, vendar vas čaka še veliko dela?

Vesel sem, da nam je uspelo v tako kratkem času sanirati okvare na območju Maribora. Toda spomin na prvi dan oziroma na nedeljo, 2. februarja 2014, ne bo nikoli pozabljen.

Bi želeli na tem mestu kaj sporočiti odjemalcem, vodstvu, sodelavcem, svojcem ...?

Vsem sodelavcem se zahvaljujem za pomoč in skupno reševanje nastale situacije. Posebna zahvala gre Marku, Martinu, Miranu, Alenu, Marcelinu, Štefanu, Maksu, Marjanu, Branku, Tonetu in Radu ter gasilcem PGD Radvanje.

Zakaj ste brez pamišljanja odšli iz toplih in varnih poslovnih prostorov pomagat sodelavcem na terenu? Kakšen je vzrok za to resnično pogumno odločitev?

Nič posebnega me ni napeljalo na to. Že dalj časa dežuram, kar pomeni občasno delo na terenu. In tudi tega dne je bilo tako. Je pa res, da sem si že čisto na začetku, takoj po končani fakulteti, želel srečati s praktičnim delom na naših objektih.

Prelomljen betonski drogovnik v Vodolah

Besedilo: **Milena Rajh** • Fotografija: **Marjan Alt**

Bilo je, kot da je prvič zasvetila žarnica

Intervju z Darkom Nemcem, vodjo gradenj iz SE Ljutomer

Sodelavec Darko Nemec je tudi sam občutil vremensko ujmo in ob tem doživel veliko veselja, ko je odjemalcem znova zasvetila luč. Obiska predsednika uprave, g. Soviča, je bil zelo vesel. Več preberite v nadaljevanju intervjuja.

Kakšni so vaši vtisi, kako ste vi doživljali februarско vremensko ujmo?

Zaposleni na SE Ljutomer smo v nedeljo zjutraj, 2. februarja 2014, dobili poziv za odpravo okvar na elektroenergetskem omrežju. Takoj smo aktivirali zaposlene in se odpravili na prizadeta območja. Prve dni so bile razmere na terenu zelo težke. Imeli smo težave z dostopom zaradi podrtih dreves na cestah. Druga velika težava je bila nekaj centimetrov debela plast ledu na snegu, ki je onemogočala hojo brez drez po strmih pobočjih. Odprava okvar je prve dni trajala pozno v noč, nato pa je za nas sledila še dolga pot domov v okolico Ljutomera. Večinoma smo odpravljali okvare na območju nadzorništva Šentilj, Ruše in Hoče.

Kako je potekalo delo na terenu?

Na terenu smo zelo dobro delali z drugimi službami v podjetju, ki so sodelovale pri odpravi posledic žleda. Pomagali smo si z vsem, kar je kdo imel na razpolago. Pri tem moram omeniti gozdarsko službo, ki nam je s svojo mehanizacijo (gozdarskimi vitli) pomagala pri spravilu drogov na težko dostopna mesta. Nihče ni zahteval plačila, beseda »hvala« je bila dovolj.

Izkazalo se je, da Slovenci med naravnimi nesrečami znamo stopiti skupaj, smo enotni in solidarni.

V soboto, 8. februarja 2014, na kulturni praznik, nas je v Kamniški grabi pri odpravi okvare na SN vodu obiskal predsednik

Darko Nemec

uprave Boris Savič. Obisk je bil dobrodošel za kratek pogovor o trenutnem stanju našega distribucijskega omrežja, za nas pa je to bil tudi prepotreben kratek počitek, saj smo ravno takrat ročno postavljali nosilne droge na zelo strmem in težko dostopnem pobočju.

Kakšen je bil odnos odjemalcev do sodelavcev na terenu?

Pri odpravi okvar na nizkonapetostnem omrežju me je prijetno presenetila potrpežljivost odjemalcev, ki so bili že več dni brez napetosti. Povsod smo naleteli na pozitiven odnos odjemalcev do nas zaposlenih. Marsikje so

nas postregli s toplimi napitki pa tudi prigrizki. Ko so odjemalci dobili napetost, so bili zadovoljni, kot da je pri njih sploh prvič zasvetila žarnica. Prav tako smo zadovoljstvo občutili tudi mi zaposleni. V očeh odjemalcev smo bili pravi »mali junaki«.

Ob tem sem se nehote spomnil pripovedovanja mojega prvega delovodje, ki je sodeloval pri elektrifikaciji Pomurja. Ko je zasvetila luč, sta bila v hiši praznik ter pogostitev. Delo elektromontera je bilo zelo cenjeno in spoštovano.

Bi želeli kaj sporočiti sodelavcem? Kakšne so vaše želje?

Poklic elektromontera je bil tudi v tem času spoštovan ter je pridobil veljavo; upam, da ne bo po končani sanaciji distribucijskega omrežja to pozabljeno.

Na enoti v Ljutomeru si želimo, da po končanem projektnem zaposlovanju na enoti zaposlimo vsaj nekaj elektromonterjev. S tem bo omogočen prenos znanja in delovnih izkušenj. Pri odpravi okvar je zelo pomembna izkušnost monterjev, da delo opravijo strokovno in poznajo vse nevarnosti pri delu z energetskimi napravami. Ne nazadnje se to odraža v krajšem času odprave okvare, kar je zelo pomembno tako za odjemalce kot za podjetje.

Ekipa monterjev iz Ljutomera

Lociranje in iskanje napak še vedno pomeni ozko grlo

Intervju s Cirilom Bobnjarjem

Pogovarjali smo se tudi s Cirilom Bobnjarjem, vodjo gradenj v SE Ljutomer, o njegovih vtisih s terena.

Kakšni so vaši vtisi in občutki ob odpravi posledic škode, ki jo je žled pustil na elektroenergetskem omrežju?

Obseg škode je presenetljivo velik, česar ob nastanku verjetno nihče ni pričakoval. Najbolj poškodovani so bili elektroenergetski objekti na najbolj nedostopnih terenih. To onemogoča uporabo gradbene mehanizacije, ki bi olajšala fizično delo monterjem.

Glede na to, da ste v podjetju zaposleni že 35 let, ali ste že bili priča takšnemu ali podobnemu poškodovanju elektroenergetskega omrežja?

Poškodbe omrežja so bile po različnih

Ciril Bobnjar

ujmah, ki so jih povzročili veter, toča ali sneg. V začetku moje delovne dobe okoli leta 1980 je bilo veliko neurje z vetrom in točo v Prekmurju, ki je poškodovalo ogromno nizkonapetostnih in srednjenapetostnih omrežij.

Takrat so prišli na pomoč tudi iz podjetja Dalekovod iz Hrvaške. Drugo večje razdejanje je bilo okoli leta 1986 na področju Slovenske Bistrice in Poljčan, kjer je bil vzrok prav tako žled.

Katere izkušnje bodo v prihodnje koristne ob podobnih situacijah?

Glede na podnebne razmere lahko pričakujemo podobne vremenske pojave tudi v prihodnje. Človek nima vpliva na naravo, zato so taka vremenska stanja vedno presenečenje in se na njih ne moremo pripraviti 100-odstotno. Ozko grlo pri odpravi napak sta vedno lociranje in iskanje napak. Dobro organizacija in koordinacija dela pa omogočita hitrejšo odpravo okvar in razbremenita že tako obremenjene monterje.

Besedilo: **Milena Rajh**

Fotografija: **Marjan Alt**

10.000 alarmov za službo zaščite in meritev

Intervju z mag. Miranom Horvatom, vodjo službe meritev in zaščite

Kot smo že dejali, so tudi sodelavci številnih drugih služb med delom občutili posledice vremenske ujme. Pogovarjala sem se tudi z mag. Miranom Horvatom, vodjo službe meritev in zaščite, o tem, kako so v njihovi službi doživljali vremensko ujmo.

V službi meritev in zaščite je prišlo do številnih prebojev na

omrežju že pred t. i. vremensko ujmo. Kaj se je dogajalo takrat?

Intenzivnost dela se je v službi meritev in zaščite povečala že pred vremensko ujmo, žledom. V RTP Ruše je ponoči, 14. januarja 2014, prišlo do preboja na visokonapetostni opremi. Posledično smo imeli na območju Ruš, Peker in Limbuša izpade večjih razsežnosti zaradi prebojev na srednjenapetostnih kablilih in kabelskih glavah. K reševanju te problematike smo nemudoma pristopili, tako z meritvami in odkrivanjem poškodovanih kablov kot s sanacijo okvare v RTP Ruše. V tem času

smo izvedli 16 meritev kablov, pri tem pa so nam intenzivno pomagali tudi zunanji sodelavci oz. institucije. Preventivno smo ob sodelovanju vseh OE in službe vzdrževanja pregledali še vse druge RTP-je, da se podobna okvara ne bi ponovila na preostalih objektih.

Precej več dela ste imeli med februarsko vremensko ujmo. Kateri RTP-ji so bili v tem času najbolj izpostavljeni z vidika delovanja zaščit?

Ob stopnjevanju padavin v obliki snega in dežja konec januarja ter pojavu žledu v nedeljo, 2. februarja, smo

nemudoma pristopili k sanaciji okvar v omrežju. Večja razsežnost izpadov in delovanj zaščit je bila predvsem na področju šestih RTP-jev: RTP Slovenske Konjice, RTP Slovenska Bistrica, RTP Rače, RTP Ruše, RTP Sladki Vrh in RP Podvelka. V manjšem obsegu pa še RTP Dobrava, RTP Lenart in RTP Ptuj.

Katere pomembne naloge ste s sodelavci opravljali med vremensko ujmo?

V službi meritev in zaščite smo spremljali pravilnost delovanja zaščit, delovanja odklopnikov, predvsem ob povečanem številu delovanj kratkostičnih zaščit. Pri tem smo aktivno sodelovali s predlogi tako s sodelavci v dispečerskem centru DCV kot z drugimi na terenu. Odkriva-

nje nepravilnosti delovanja zaščitnih in preostalih stikalnih naprav je bilo zelo zahtevno, saj je v tem času zabeleženih več kot deset tisoč zapisov. Pri tem smo izvedli še nekaj izrednih revizij zaščit, služba vzdrževanja pa je preventivno zamenjala olje v maloooljnih SN odklopnikih v RTP Slovenska Bistrica. Ob vseh teh dogodkih je bila vsa vgrajena oprema na maksimalnih zmogljivostih, ki pa jih je več ali manj uspešno prenesla.

Bi želeli kaj sporočiti sodelavcem?

Zahvala pri odpravi vseh napak, ki so se pojavljale v omrežju kot posledica vremenske ujme, gre v prvi vrsti ekipam na terenu, posebej sodelavcem, ki so v mrazu, dežju, snegu, vetru, tudi v nočnem času, uspešno opravili svoje

mag. Miran Horvat

delo. Brez njih bi bil ves napor drugih služb brezpredmeten. Hvala vsem.

Besedilo: **mag. Miran Horvat**
Fotografija: **Aleš Damjanovič**

Distribucijski center vodenja med vremensko ujmo pomembno stičišče informacij s celotnega distribucijskega območja

Intervju z mag. Borutom Sorkom, vodjo službe obratovanja

Med vremensko ujmo, ko je žled ohromil večji del Slovenije, so bili sodelavci dispečerji med prvimi, ki so v distribucijskem centru vodenja zaznali številne prekinitve z električno energijo. Več informacij o dogajanju v DCV nam je podal mag. Borut Sorko, vodja službe obratovanja.

Kako ste v DCV zaznali povečano število izpadov na omrežju?

Najprej z ogromnim številom signalov o izpadih večjega števila sredjenapetostnih izvodov, pozneje pa še s številnimi telefonskimi klici ekip na

mag. Borut Sorko

terenu, utripajočimi zapisi na velikem ekranu, klici številnih radijskih zvez, nujnimi klici iz republiških centrov za obveščanje itd.

DCV je med izrednimi razmerami deloval, kot je zamišljena njegova osnovna naloga, kot stičišče vseh informacij s celotnega območja našega distribucijskega podjetja. Seveda pa je bilo zdaj teh informacij ogromno in je bilo na trenutke kar mučno iz vseh izluščiti bistvo.

Kakšne razmere so v tistih dneh vladale v DCV?

Vsekakor so tudi v DCV vladale izredne razmere. Število klicev, tako telefonskih kot tistih prek radijskih zvez, se je povečalo, sistem je ves čas javljal alarme dogodkov visoke prioritete, kar – preprosto povedano – pomeni izpade posameznih vej srednjenapetostnega nadzemnega omrežja. Kljub delu v elektroenergetskem sistemu število odjemalcev brez napajanja z električno energijo sploh ni padalo, kvečjemu naraščalo. Pri tem se človek zamisli, saj je takšno stanje precej frustrirajoče – kljub celodnevni pozornosti na signale in osredotočenosti na vsako potezo z računalniško miško in vsak klic s telefonom oz. radiopostajo, prve dneve sploh ni bilo opaziti nobenega napredka, marsikomu je prišlo na misel, da je videti, kot da ni bilo narejeno ničesar kljub celodnevni trudu vseh udeležencev pri koordinaciji vklopov in izklopov ...

Kako ste se v tistih dneh prilagodili tem razmeram? Ste na delo vpoklicali večje število dispečerjev kot sicer?

Seveda, ob tolikšnem številu izpadov je bil ta ukrep nujen. Sicer sta med normalnimi razmerami v DCV dva dispečerja na dveh posluževalnih postajah, takrat pa smo poklicali še dodatnega dispečerja, ki je delal na dodatnem operatorskem računalniku. Treba je še omeniti, da z nekaterimi dispečerji ni bilo mogoče vzpostaviti kontakta, saj so doma na območjih, ki so bila brez električne energije, kar pomeni, da tudi njim niso delovali telefoni, mobilne naprave pa so bile izpraznjene.

Vključno z mano so bili v delo DCV vključeni še sodelavci z oddelka procesnega vodenja, ki pa so imeli le nekaj manjših posredovanj na računalniškem sistemu v DCV. Omenjeni sistem je kvalitetno preстал stresni test v živo. Pri komunikacijah so nam seveda pomagali kolegi iz službe za telekomunikacije, ki so posredovali pri pretirganju optičnih povezav z RTP, ampak tisto je že druga zgodba. Isti sodelavci so bili angažirani tudi pri izpadu radijskih zvez zaradi iztrošenih baterij pri repetitorskih postajah, kar je bila spet posledica dolgega časa brez napajanja z električno energijo. Hkrati je treba omeniti tudi kolege iz službe meritev in zaščite, ki so hitro posredovali z revizijami zaščitnih naprav,

kjer je to bilo potrebno. Jasno je, da imajo ob takšnih razmerah zaščitne naprave tudi izjemno povečano število delovanj.

Kakšni so vaši vtisi, ste si zapomnili kaj posebnega?

Pretekla ujma me malce spominja na stanje konec januarja leta 2009, ko je slovanska boginja zime Morana prav tako udarila z žledom, le da je bilo takrat izredno stanje na manjšem delu Slovenije, čeprav je prizadelo večje območje naše distribucije. Trajalo je krajši čas, in sicer približno polovico letošnjega, pa tudi število odjemalcev brez napetosti je bilo približno polovično glede na letošnje stanje. No, za takratno havarijo so dejali, da niti najstarejši sodelavci ne pomnijo takšnih okoliščin. Po praktično petih letih pa se je zgodila podobna zgodba v precej širšem obsegu. Očitno se bomo morali navaditi na besnenje narave vsakih nekaj let.

Kakorkoli, ob tistem alarmantnem stanju je eden od sodelavcev povedal, da bo ob 'prisilni' romantiki ob večerih prav gotovo videti rezultat v začetku novembra, ko bo opaziti povečano število rojstev. Podobno je bilo baje tudi pred leti, še v skupni državi, ko so bile električne redukcije ...

Besedilo: **mag. Borut Sorko**
Fotografija: **Aleš Damjanovič**

Pomoč oddelka razvoja na terenu v februarški ujmi

David Lorenčič, Jure Sep, Denis Duh in Matej Cerkvenik so tisti sodelavci z oddelka razvoja v upravi podjetja, ki so med vremensko ujmo odšli na teren in pomagali. Kako je potekalo njihovo delo, si preberite v nadaljevanju.

5. februarja 2014 je izvršni direktor g. Peter Kaube sklical izredni sestanek, na

katerega je predlagal, da bi na terenu pomagali vsi oddelki našega podjetja. Še isti dan je Služba za varstvo in zdravje pri delu ter PV pripravila seznam za pomoč na terenu, na katerega smo bili z oddelka razvoja uvrščeni David Lorenčič, Jure Sep in Denis Duh, ki smo odšli pomagat skupinoma monterjev iz Murske Sobote, sodelavec Matej Cerkvenik pa je odšel pomagat

Ob koncu dneva še skupinska slika

na Nadzorništvo Rače.

Tako smo se naslednji dan z željo po pomoči po vseh svojih močeh z nam določenima skupinama monterjev iz Murske Sobote odpravili na območje nadzorništva Rače, da odpravimo napako na 20 kV DV in našim odjemalcem ponovno omogočimo električno napajanje, brez katerega so bili že nekaj dni. OE Murska Sobota je bila pri organizaciji in delu profesionalno organizirana. Po prijaznem stisku rok s sodelavci na OE so nas takoj zjutraj opremili z malico in čajem za na pot, nato pa je vse zbrane v skupni sobi vodja OE zaslužno pohvalil in nam dal

navodila za varno delo na praktičen in človeški način.

V celotnem dnevu garanja na nedostopnem terenu smo pomagali pri ročnem transportiranju in postavljanju novih drogov na 20-kilovoltnem omrežju ter obnovi poškodovanih odsekov vodnikov. Najlepše pa nas je počakalo na koncu dneva. Delo smo končali tik pred popolnim mrakom in tako smo bili priča pojavu električne svetlobe, takrat že v temni dolini, ki je bila že šest dni brez elektrike. Sledila je skupinska slika. Po napornem delovnem dnevu smo bili sodelavci z razvoja ponosni, da smo lahko vsaj

malo olajšali delo našim monterjem iz Murske Sobote, ki si zaslužijo izredno spoštovanje. Menimo, da brez njih Elektro Maribor d.d. nikakor ne more biti uspešno in ugledno podjetje.

Našo službo oddelka razvoja pa je naslednji teden že čakala »akcija« urgentne priprave idejnih zasnov z opisom škode in predvidenimi rešitvami, da bi naredili »robustno« SN omrežje, ki je varno in zanesljivo v vseh vremenskih ujmah.

Besedilo: **David Lorenčič, Jure Sep in Denis Duh**

Fotografija: **Uroš Lednik**

Pri delu v DCV sta se izkazali velika izkušnost in usposobljenost dispečerjev

Intervju z Damjanom Berghausom Majnikom, vodjo DCV

Nekaj besed sem o vremenski ujmi spregovorila tudi z vodjo DCV Damjanom Berghausom Majnikom.

Kakšen je vaš pogled na februar-sko vremensko ujmo?

Žled v začetku februarja je ena izmed večjih havarij v zadnjih letih. Delo v DCV je v tem času potekalo tako, da so v dnevni izmeni delali po trije, v nočni pa po dva dispečerja. Pri delu v DCV sta se izkazali velika izkušnost in usposobljenost dispečerjev, ki jim gredo prav tako vse pohvale za trud in angažiranost.

Pri sanaciji daljnovoda Vuhred–Ožbalt, ki vodi proti razdelilni postaji Podvelka, nam je pomagal tudi ELES. Kako so nam pomagali, kakšna težava je bila na tem področju?

V tem času smo se s sodelavci iz OE Maribor z okolico trudili, da bi v RP Pod-

velka pripeljali 20-kilovoltno napetost iz HE Vuhred, saj je bil daljnovod Podvelka iz RTP Ruše poškodovan (daljnovod Podvelka je še zdaj izklopljen, saj enega železnega stebra še ni bilo možno sanirati). Ker je bil 20-kilovoltni daljnovod Vuhred–Ožbalt, prek katerega se napaja RP Podvelka, v okvari, daljnovod pa je izveden kot dvosistemski (110 kV in 20 kV) na železnih jamborih, kjer gre za precejšnje višine, smo na pomoč poklicali ELES, pri čemer sem se tudi sam maksimalno angažiral. ELES je kljub številnim svojim okvaram (okvare na Primorskem, okvare na območju Ljubljane in na Koroškem), kjer so bile vse njihove skupine, odstopil ekipo z dvema monterjema, ki sta nam priskočila na pomoč, in smo usposobili daljnovod v tej meri, da smo v RP Podvelka dobili zanesljivo napajanje, s tem pa tudi območje Podvelke, Lehna, Brezna ...

Bi želeli kaj sporočiti sodelavcem?

Pri odpravi okvar gredo čestitke vsem delavcem na terenu, vsem obratoval-

cem, ki so opravljali stikalne manipulacije, in tudi vsem drugim, ki so priskočili na pomoč. Odpravo havarij je žal zaznamovala tragična nesreča na Pohorju, zato bi vse znova opozoril, da naj pri delu pazijo nase in upoštevajo »pet zlatih pravil«!

Besedilo: **Damjan Berghaus Majnik**

Fotografija: **Aleš Damjanovič**

»Elektro Maribor, prosim?«

Ste se kdaj vprašali, kdo so ljudje, ki se vam oglašijo, ko pokličete 080 21 05, ali 080 21 01, ali 22 00 000? Ali pa, kdo usmerja in prijazno odgovarja na elektronsko pošto, ki prispe na info@elektro-maribor.si? Mogoče se nam zdi samoumevno, da brezplačne številke delujejo in da po telefonu dobimo mnogo informacij ter da elektronska pošta iz »info pre-dala« pride do pravega naslovnika. No, povem vam, da še zdaleč ni samoumevno.

Res pa je, da sodelavci, ki skrbijo, da te stvari tečejo kot po maslu, delujejo res dobro, uigrano. So čudovit tim, ali kot sami pravijo, brez dobrega sodelovanja in drug brez drugega res ne morejo.

Kdo so sodelavci klicnega centra? Kdo so tisti, na katere odjemalci kričijo, jim preklinjajo, se potožijo, od njih zahtevajo ali pa jim zgolj sporočijo, jih povprašajo? Tokrat jih boste spoznali, prav tako njihovo delo. Poskusite se postaviti na njihovo mesto.

Sebastijan Sagadin je v klicnem centru pet let. Delo v Elektru Maribor je začel kot monter na SE Maribor oziroma na 'Gradnjah'. Po poškodbi pa je prišel na sedanje delovno mesto, kjer,

to že moramo priznati, odlično deluje in s pridom izkorišča svoje terensko znanje.

Doroteja Lavrenčič je tisti najbolj lep in prijazen glas klicnega centra. Iz povsem drugačnega delovnega okolja je pred štirimi leti prišla v klicni center. Sodelavec ji je takrat dejal: »Tebi ne bo težko, saj si iz električarske družine.« S pomočjo sodelavcev, ob prenosu njihovega terenskega znanja in znanja iz klicnega centra, se je hitro vklopila v ekipo »dežurnih v klicnem centru«. Pravi, da je včasih težko uskladiti dežurstva in delo po koncu delovnega časa z družino, vendar si sodelavci kot ekipa vedno pomagajo.

Primož Klemenčič je v klicnem centru tri leta. Pred tem je delal kot monter na OE Maribor z okolico, nato kot referent za odjemalce na isti enoti. Ko so pred tremi leti potrebovali novega sodelavca v klicnem centru, je prišel Primož. Osebni stik z odjemalci s prejšnjega delovnega mesta in poznavanje dela na terenu s pridom uporablja v klicnem centru.

Janez Tement je glavni preusmerjevalec pošte, ki prispe na »info mail«. On je tudi tisti, ki na lep delež teh sporočil odgovori. Pred prihodom v Elektro Maribor je opravljal delo vzdrževalca v podjetju OPTE Ptuj. V Elektru Maribor se je zaposlil pred 17 leti kot monter na OE Ptuj, že 11 let pa je vodja klicnega centra. Terenske izkušnje so mu v pomoč pri razvoju in nadgradnji procesov klicnega centra.

Matjaž Munda je vodja službe dve leti. Sodelavec Elektra Maribor je 11 let in ves ta čas dela z odjemalci. Pred sedanjim delovnim mestom je delo z odjemalci dobro spoznal kot vodja informacijske pisarne in referent za odjemalce. Ne gre pa pozabiti začetka njegove delovne poti, ko je nekaj mesecev spoznaval, kako je biti »električar na terenu«.

Osnovna delovna orodja so telefon ... slušalka ... in računalnik

Njihov delovnik poteka tako, da trije ali štirje delajo dopoldne. Popoldne in ponoči dela dežurni, ki se mu, po potrebi, priključijo sodelavci. V popoldanskem času in ob koncu tedna na klice za prijavo napak odgovarjajo dispečerji v distribucijskem centru vodenja.

Kaj jim je skupno? Dobra volja in strpnost do kličočih tudi takrat, ko bi vsi drugi najraje pobegnili ali pa zakričali nazaj. Tisti, ki smo si vzeli čas in njihovo delo poglobljeno spoznali, smo enotni, da ni vsak za takšno delo.

Telefon je njihovo osnovno delovno orodje. Pravzaprav uporabljajo slušalko. V računalniškem programu z nekaj kliki preverijo, od kod je odjemalec, kaj se tam dogaja, zakaj jih je odjemalec v preteklosti že klical ...

In kdaj kličejo odjemalci v Elektro Maribor? Ponavadi takrat, ko nekaj ni tako, kot so pričakovali. Vprašanja in sporočila odjemalcev se tako najpogosteje navezujejo na to, da nimajo elektrike, kdaj jo bodo dobili, na obračunavanje električne energije, priključevanje na omrežje, spremembo lastnika ali plačnika, merilne naprave, prijavo okvar na omrežju ...

Na velik delež vprašanj naši sodelavci v klicnem centru poznajo odgovore, in te odjemalcem povedo skoraj prej, kot ti vprašajo. Vedno pa odgovor ni na voljo. Predvsem med večjimi izpadi je na vprašanje, kdaj bodo spet imeli elektriko, velikokrat težko odgovoriti. Še posebej težko pa je dati točen, natančen odgovor, ki ga odjemalci pričakujejo.

Pogovor s posameznim klicateljem traja od 30 sekund do več minut – seveda je dolžina najbolj odvisna od stranke in tudi od vrste težave, zaradi katere je poklicala. Nekateri se radi pogovarjajo in delijo svoje poglede, mnenja, spet drugi pa želijo zgolj informacijo.

Posadka v klicnem centru

Drugi kanali komuniciranja z odjemalci

Odjemalci pa vedno bolj pogosto uporabljajo alternativne komunikacijske kanale, kot so »info mail«, spletna stran in družabna omrežja, saj je trend tovrstnega komuniciranja v porastu.

Posebnosti:

- 24-urni delavnik,
- velik koledar, na katerem je z barvami določeno, kdo je na vrsti za dežuranje,
- delo tudi od doma,
- slušalke in telefon,
- 'odpornost' proti nerganju.

In bila je vremenska ujma ...

Prve dni havarije, ki nas je zajela v februarju, so sanjali o daljinovodih – ponoči in podnevi. Njihovo delo je trajalo in trajalo. Klicni center na številki 080 21 05, ki je namenjena prijavi okvar in motenj na omrežju, deluje 24 ur na dan, vsak dan. Ob manj obremenjenih dnevih se tako sodelavci izmenjujejo, delajo v izmenah. Ko pa pride do večjih in večdnevih izpadov, kakor je bil februarski, je potrebnih več operatorjev naenkrat, in ti imajo »polna ušesa dela«. V takšnih razmerah je njihovo delo neizmerno stresno.

Pravijo, da je bilo klicev ogrooomno. Težko je bilo predvsem zato, ker je zadeva trajala več dni in ves čas z močnim tempom. Telefoni so zvonili nepretrgoma, čeprav je bil za prve informacije vključen tudi odzivnik. Si predstavljate? Nekaj dni so se izmenjevali le za spanje, to je bil ves njihov počitek.

Klicni center je med izrednimi razmerami še posebej pomemben zaradi kontakta

z odjemalci, ki sporočajo, kje so okvare na nizkonapetostnem omrežju. Operaterji klicnega centra te okvare zbirajo in sporočajo naprej na teren. So izjemno pomemben člen pri zagotavljanju informacij pri vzpostavljanju ponovne oskrbe z električno energijo.

Zanimalo me je, ali se jim zdi, da jih je premalo. »Kadar so razmere 'normalne', ko je brez napetosti do nekaj tisoč odjemalcev, nas je dovolj. Kadar pa pride do izrednih razmer, ki trajajo več dni, nas je res premalo. Upamo in si želimo, da bo takšnih razmer čim manj.« Med februarsko ujmo je tako stalni ekipo na pomoč prišel še **Matjaž Barovič**, sodelavec OE Maribor z okolico.

Kaj si želite?

»Prepoznavnosti. Da bodo sodelavci vedeli, da smo tukaj in kaj počnemo.«

Torej, ko boste naslednjič besni dvignili slušalko, da bi človeku (ali podjetju) na drugi strani povedali, kar mu gre, se spomnite, da je na drugi strani predvsem človek. In da vam ta človek želi pomagati. Če le lahko. Da mu ni lahko, da niste vi edini s težavami, vendar pa bo kljub temu naredil vse, kar je v njegovi moči, da vam bo pomagal težavo rešiti.

Ja, kar se pa naših sodelavcev v klicnem centru tiče ... res so »fajn« in tako umirjeni. Ne boste verjeli, če ne boste doživeli. Pravijo, da ne bodo imeli nič proti, če jih pridete pozdravit.

Obeta pa se ... prenova informacijskega sistema za podporo referentom pri servisiranju odjemalcev.

Pokalo je, kot da bi bila vojna

Z neverjetno požrtvovalnostjo so se med vremensko ujmo izkazali tudi številni prostovoljni gasilci, ki so, tudi na najbolj nedostopnih terenih, odstranjevali poškodovana drevesa, pomagali z agregati in dali vse od sebe. Vas zanima, kako je potekalo njihovo delo? V nadaljevanju lahko preberete, kako so gasilci iz Prosto-voljnega gasilskega društva Lovrenc na Pohorju organizirali svoje delo in kako je to potekalo na območju Lovrenca na Pohorju, ki je bil kar nekaj dni brez električne energije. Kako je bilo v tistih dneh, nam je opisal predsednik PGD Lovrenc na Pohorju g. Boštjan Kačič.

Kako se spominjate začetkov vremenske ujme?

31. januarja 2014 nas je v zgodnjih jutranjih urah prebudil zvok pozivnika. »Drvo čez cesto,« je pisalo. Ko smo odhiteli odstranjevat padlo drvo, sploh nismo slutili, da bomo drevesa odstranjevali vse do 6. februarja 2014.

Do 3. februarja 2014 smo bili na terenu 24 ur, organizirali smo se v skupine, vsaka je nepretrgoma delovala od 8 do 10 ur, nato jo je zamenjala druga skupina. Tako smo se menjavali, da smo se lahko odpočili in si nabrali novih moči.

Kako ste ukrepali, ko je že bilo jasno, da je situacija zelo resna?

Ko smo se zavedali resnosti situacije, je poveljnik takoj organiziral štab v gasilskem domu, od koder so vodili vse ekipe na terenu. Poleg vseh razpoložljivih gasilcev so nam priskočili na pomoč tudi kmetje s traktorji in predstavniki Gozdnega gospodarstva Maribor.

Za delovanje šole, kmetij in gasilskega doma smo uporabili 15 električnih agregatov, ki so začeli krožiti po hišah, da so

Boštjan Kačič, predsednik PGD Lovrenc na Pohorju

si krajani lahko zamrznili zamrzovalnike, saj so se ti začeli odtajevati.

Kako je bilo na terenu?

Ko smo bili na terenu in smo odstranjevali podrtá drevesa, je bilo zelo nevarno, saj so se okrog nas podirala drevesa brez opozorila. Tako da smo bili v nenehni nevarnosti. Pokalo je, kot da bi bila vojna – pokala so drevesa in veje, ki so se lomile. Med odstranjevanjem žledoloma se na srečo nikomur ni nič zgodilo, utrpeli pa smo veliko poškodb opreme in vozil v vrednosti več kot 10.000 EUR. Oprema se bo že nadomestila, samo da smo se vsi zdravi vrnili domov.

Kako dolgo ste bili v Lovrencu na Pohorju brez električne energije?

Celotni Lovrenc je izgubil električno energijo v soboto, 1. februarja 2014, okoli 21.00, po izrednih naporih elektroekip, ki so sanirale poškodovane vode, pa smo jo dobili 4. februarja 2014 okoli 18.00.

Treba se je zahvaliti odgovornemu na območju Lovrenca na Pohorju, ki je izredno dobro vodil ekipe na terenu, ki so dale vse od sebe, da smo spet dobili električno energijo.

Kratek povzetek aktivnosti prostovoljnih gasilcev PGD Lovrenc na Pohorju po dnevih:

1. februar 2014

- Ves dan so padala drevesa.
- Odstranjevali smo nevarna drevesa.
- Uvedlo se je 24-urno dežurstvo.
- Zvečer ob 21.00 zmanjkalo elektrike.

2. februar 2014

- Zaradi boljše preglednosti in vodenja intervencije ter napotitev enot na kraj dogodka ustanovimo štab.

Na kratko še v številkah

- Več kot dva tisoč prostovoljnih ur.
- Prevoženih 600 km z GVC 16/25 in 200 km z GV-1.
- Izrezanih približno štiri tisoč dreves.
- Agregati so proizvajali elektriko več kot 100 delovnih ur.
- Uničene opreme za več kot 10.000 EUR.

- Za pomoč zaprosimo GG Maribor in zasebnike s traktorji.
- Organiziramo prehrano.
- Ostanemo brez komunikacij razen radijskih postaj.
- Občinsko vozilo pregleduje prevoznost cest.
- Nočna izmena skrbi za prevoznost ceste Lovrenc–Ruta.

3. februar 2014

- Štab nadaljuje delo.
- Vse ceste so znova neprevozne.
- Sodelujejo vse enote kot prejšnji dan.
- Popoldan se stanje nekoliko umiri.
- Ukinemo nočno izmeno.
- Gasilski dom in del Lovrenca dobita elektriko.

4. februar 2014

- Štab nadaljuje delo.
- Obseg podrtih dreves je nekoliko manjši.
- Obiskujemo oddaljene zaselke in kmetije.
- Civilna zaščita pridobi nekaj agregatov.

5. februar 2014

- Ukinemo štabno vodenje.
- Na terenu odstranjujemo nevarna in posamična podrtá drevesa.
- Pomagajo GG Maribor in zasebniki.
- Večji del Lovrenca dobi elektriko.

6. februar 2014

- Na terenu odstranjujemo nevarna in posamična podrtá drevesa.
- Pomagajo GG Maribor in zasebniki.
- Stanje se umiri.
- Ob 15.45 uradno zaključimo intervencijo.

Besedilo: **dr. Rad** • Fotografija: **Ivan Štern, Uroš Lednik**

Led, žled in človek

Smo kdaj pomislili na prostovoljce v našem podjetju, ki imajo strokovno izobrazbo elektrotehnične stroke različnih stopenj in bi bili pripravljeni, v primeru potrebe, zamenjati delo v pisarni za delo na terenu za določen čas? Kaj o tem pravi veljavna delovno-pravna zakonodaja? Kaj pravi področje varnosti in zdravja pri delu? Menim, da razsežnosti zadnjega neurja in velikanska škoda na eni strani ter nujnost pomagati sodelavcem, ki jim je delovno mesto na terenu, ter vzpostaviti napajanje odjemalcev na drugi strani narokujejo vsaj resen razmislek o tem.

Zelo dobro se spomnimo začetka letošnjega februarja in vremenskih razmer, ki so v slabem tednu na območju skoraj celotne države povzročile velikansko škodo. Vemo, da je še posebej velika škoda nastala v gozdovih ter na infrastrukturi. Kaže, da smo v slabem tednu izgubili četrtno gozdne mase. Zelo sta prizadeti elektroenergetska in železniška infrastruktura. Ocene direktne in indirektno škode neurja se gibljejo do nekaj sto milijonov evrov.

Kaj je v tako kratkem času povzročilo tako veliko razdejanje? Odgovor na zastavljeno vprašanje ima samo eno besedo. Žled.

Uničen A-drog v Dobrini, OE Ptuj

In kaj je žled?

Najprej, v Slovarju slovenskega knjižnega jezika je zapisano, da je led voda v trdnem stanju (led se dela, taja). Prav tako je zapisano, da je žled tanka ledena obloga na drevju ali skalovju (žled je v gozdu povzročil veliko škodo; voda talečega se snega na skalah se je čez noč spremenila v žled).

Z vidika elektroenergetika lahko zapišem, da bi jezikoslovci po zadnji vremenski ujmi lahko začeli s spremembami razlage besede žled. Prepričali smo se namreč, da je žled lahko ne samo tanka ledena obloga. Videli smo tudi, da žled ne nastaja samo na drevju ali skalovju. Narava nam je pokazala, da žled lahko nastane tudi na elektroenergetskih objektih in se z njimi lahko zelo grdo poigra. Prepričali smo se, da tudi stebre daljnovodov najvišjih napetosti z lahko izmaliči v neprepoznavni in neuporabni kup železja.

Znano je, da problematika žleda na elektroenergetskih objektih in nevar-

nosti, ki jih ta prinaša, niso nekaj novega in neznanega v elektroenergetiki. Zavedamo se, da je zelo veliko elektroenergetskih objektov zgrajenih na prostem in da so zaradi tega izpostavljeni različnim vremenskim vplivom. Atmosferski pritisk, nadmorska višina, oddaljenost od morja, geografska lega, izpostavljenost direktnemu vplivu sonca, visoke temperature, vlaga v atmosferi, veter, dež, strela, ivje, sneg, nizke temperature, led, žled, plaz ... ter kombinacija dveh ali več naštetih dejavnikov so stalni in naravni spremljevalci elektroenergetskih objektov na prostem.

Pred slabimi 30 leti, ko sem prvič zamenjal delovno okolje, mi je sodelavec iz podjetja, iz katerega sem odhajal, dal v spomin knjigo, v kateri je obdelana problematika, kako se boriti z žledom na prostozračnem elektroenergetskem omrežju. Avtor knjige je ing. Fedor Jelušić, izdana in natisnjena je bila v Zagrebu leta 1948 in ima 220 strani. Takrat je stala 99,50 dinarja (če to komu

kaj pomeni). V knjigi so najprej podani osnove hidrometeorologije ter fizikalni pojavi, ki pripeljejo do pojava žleda na prostozračnem elektroenergetskem omrežju. Potem so podani primeri žleda ter ukrepi za preprečevanje tega na elektroenergetskem omrežju. Knjiga je izdana v klasični formi, kar pomeni, da vsebuje predgovor avtorja, uvod, 80 slik (fotografij in risb), 12 tabel, 28 diagramov, seznam literature, kazalo in vsebino. Seznam literature se ustavi pri številki 143 in je podan po tematskih sklopih. Samo pet naslovov navedene literature je bilo iz takratne skupne države. S seznama uporabljene literature je razvidno, da avtor navaja knjigo iz leta 1936, ki je bila izdana v Zagrebu in obravnava nastanek ivja in žledu na nadzemnih vodih. In še nekaj o uporabljeni literaturi; avtor navaja tudi 20 referatov, ki so bili predstavljeni na konferencah CIGRE. Najstarejši je iz leta 1929. Če upoštevamo zgodovinsko dejstvo, da je CIGRE bil ustanovljen leta 1921, je jasno, da je obravnavana problematika stalnica prenosnega in distribucijskega elektroenergetskega omrežja.

Glede na to, da smo danes na nekoliko tehnološko višjem nivoju (kabli, polizolirani vodi, izolirani vodi), kot smo bili v času izdaje navedene knjige, je jasno, da danes razpolagamo še z nekoliko večjim naborom opreme in ukrepov za preprečevanje škod, ki jih povzročajo vremenski vplivi. Imamo pa občutek, da so vremenski vplivi bolj ekstremni, kot so bili v preteklosti in da so »stoletni vremenski pojavi« nekako bolj pogosti.

Stališče uprave našega podjetja, da tudi zaposleni, ki delamo v pisarnah, moramo pomagati sodelavcem na terenu, je naletel na (meni osebno) pričakovano podporo in razumevanje kolegov. Lastim si pravico, da lahko zapišem, da že nekaj časa kar nekaj kolegov samoiniciativno išče poti, da še dodatno pridobijo izkušnje z delom na terenu. Kolikor vem neuradno, je bil vedno neki administrativni razlog ali pomanjkanje razumevanja tistih, ki bi po uradni dolžnosti lahko prisluhnili tej iniciativi ovira, tako da do real-

Žled

izacije nikoli ni prišlo. Zato sem bil kar presenečen, ko nam je stališče uprave našega podjetja bilo predstavljeno v obliki ukaza!? Dejstva kažejo, da ukaz uprave v tem primeru in trenutku ni bil potreben. Prej bi rekel, da manjka nekoliko večji posluh z vrha piramide proti bazi. Zavedamo se, da sta varnost in zdravje zaposlenih na prvem mestu in da ne moremo pričakovati, da nekdo iz pisarne kar tako vskoči med monterje na vrh železnega jambora, izvaja stikalne manipulacije v RTP-ju ... Tukaj se vsi strinjamo, da so potrebni ustrezno specifično znanje in določene izkušnje. No, v tej zgodbi je treba upoštevati še drugo plat resnice. Namreč, poznam kar nekaj kolegov, ki že vrsto let v pisarnah opravljajo strokovno delo s področja elektroenergetike, torej imajo določeno strokovno znanje, so pa hkrati prostovoljni krvodajalci, gasilci, pogodbeni rezervisti v Slovenski vojski, lovci, športniki, ljubitelji narave, živali ... Torej (poleg strokovnega znanja iz elektroenergetike) so še kako drugače dejavni, organizirani in pripravljeni pomagati. Brez ukaza. Po lastni vesti. Zato resnično ne vidim vsebinskega razloga, da v našem podjetju ne bi imeli seznama ljudi, ki so pripravljeni pomagati sodelavcem na terenu v primeru višje sile, jih za to še dodatno strokovno usposobiti in ustrezno opremiti. Osebno

menim, da je to samo stvar organizacije v našem podjetju. Evidentirati te ljudi naše podjetje ne bi stalo niti centa. In bi dokaj hitro dobili bolj jasno sliko, koliko notranje rezerve še imamo v primeru potreb. Osebno menim, da bi to bila še najbolj zanesljiva in strokovna pomoč sodelavcem na terenu. Seveda, tako kakor gasilci, krvodajalci, rezervisti v SV, lovci in vsi drugi poznajo in ločijo usposabljanje od pripravljenosti, bi tudi v našem podjetju morali vsako leto za navedene prostovoljce organizirati delo na terenu v okviru rednega delovnega časa. Da se najprej ustvari in potem še utrjuje stik s sodelavci, ki delajo na terenu. Tako bi se tudi pridobivale praktične izkušnje za delo na terenu v ekstremnih razmerah. In ne pozabimo, žled ni edini sovražnik prostozračnega elektroenergetskega omrežja.

V celotni zgodbi o neurju so zelo zanimivi in simptomatični odzivi in vloga lastnika prizadete (elektroenergetske in železniške) infrastrukture. Zadnjih nekaj let smo priče, da se ta obnaša vedno bolj birokratsko, posebej ko gre za omejitve in krčenja pridobljenih pravic zaposlenih v elektroenergetiki, ustanavlja paradržavne organe in organizacije, ki jim niti sam ne vidi namena, negospodarno ravna s svojo lastnino ... V zvezi z dogodki iz začetka februarja, če se dobro spomnim, za birokratske paradržavne organe v elektroenergetiki sploh ni bilo slišati. Danes, ko pričakujemo, da isti lastnik zagotovi potrebna sredstva za obnovo uničene infrastrukture, kaže, kot da bi ta pozabil na to, da je lastnik, in bo skrb za to malenkost prepustil tistim, ki jim vsako leto z administrativnimi in nezakonitimi ukrepi, mimo vseh podpisanih dogovorov, krči pristojnosti in pravice.

Še hvala bogu, da imamo v elektroenergetiki in našem podjetju ljudi, kolege in sodelavce, ki imajo čut in pripadnost dejavnosti in podjetju ter »filing«, da je treba sočloveku v težavah pomagati. Samo da jim (para)državni birokratski aparat, ki se skriva za hrbtom lastnika, ne ubije tega »filinga«.

Besedilo: Franc Toplak • Fotografija: Zdenka Veršič

Novosti iz novega energetskega zakona EZ-1

Novosti iz novega energetskega zakona EZ-1 (verzija EVA 2013-2430-0074) na področju distribucije električne energije

2. del

Na področju distribucije električne energije so v **drugem delu EZ-1, ki opredeljuje področje električne energije**, naslednje novosti in spremembe:

- V 35. členu je določeno, da Vlada RS z uredbo opredeli, kateri deli 110-kilovoltnega omrežja spadajo po svojem značaju v prenosni in kateri v distribucijski sistem. Pri tem vlada upošteva zlasti dejansko funkcionalnost vodov in stikališč, obstoječe stanje, minimizacijo potrebnih lastniških prenosov in plačil ter lastniško enotnost posameznih zank. Uredba mora biti sprejeta v 12 mesecih po začetku veljavnosti zakona (553. člen). Gospodarske družbe, ki imajo v lasti visokonapetostno 110-kilovoltno prenosno omrežje, morajo v treh letih od uveljavitve zakona s pogodbo odplačno prenesti lastnino in druge obligacijske ali stvarne pravice na omrežju, določenem z uredbo iz 35. člena zakona (512. člen).
- Distribucijski operater mora pred priključitvijo na sistem obvestiti odjemalca o njegovih pravicah in obveznostih v zvezi z izbiro dobavitelja in v zvezi z zasilno oziroma nujno oskrbo (39. člen).
- Zakon določa, v kolikšnem času mora biti opravljena zamenjava dobavitelja pri končnem odjemalcu (40. člen). Distribucijski operater, ki je prejel zahtevo, mora izvesti vse potrebno, da lahko končni odjemalec začne

izvrševati pogodbo o dobavi elektrike z novim dobaviteljem najpozneje v 21 dneh od vložitve popolne zahteve. Končnim odjemalcem se menjava dobavitelja ne sme zaračunati.

- Zakon v 46. členu zahteva, da agencija gospodinjstvom odjemalcem na enem mestu zagotovi dostop do informacij glede njihovih pravic, veljavnih predpisov in splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil ter metod za obravnavo pritožb iz 50. člena, ki so jim na voljo v primeru spora z dobaviteljem ali distribucijskim operaterjem (skupna kontaktna točka). Določen je minimalni obseg informacij, ki mora biti dostopen v skupni kontaktni točki.
- V 49. členu zakon določa, da mora agencija izdelati ekonomsko oceno, katera oblika naprednega merjenja je ekonomsko razumna in stroškovno učinkovita ter kakšen časovni okvir je izvedljiv za njihovo uvedbo. Če je uvedba pozitivno ocenjena, se do leta 2020 najmanj 80 % odjemalcev opremi z inteligentnimi merilnimi sistemi. Vlada z uredbo predpiše ukrepe in postopke, da se zagotovita uvedba in poveljivost naprednih merilnih sistemov na območju Republike Slovenije, pri čemer upošteva ekonomsko oceno agencije, najboljše prakse pa tudi pomembnost razvoja notranjega trga z elektriko.
- Distribucijski operater je na osnovi 78. člena dobil večje pravice pri nadzoru izvajalcev (tretje osebe), ki zanj opravljajo dejavnost distribucijskega operaterja. Izvajalec mora distribucijskemu operaterju omogočiti neposreden in stalen dostop do podatkov, ki jih uporablja in pridobiva za opravljanje nalog distribucijskega operaterja. Distribucijski operater mora vsako četrletje izvajati nadzor nad izvajanjem prenesenih nalog, izvajalec pa mora distribucijskemu operaterju omogočiti

Novi energetski zakon EZ-1 je stopil v veljavo 22. marca 2014

celoten vpogled za potrebe izvajanja nadzora. V istem členu je distribucijskemu operaterju naložena tudi naloga razvoja infrastrukture hitrih polnilnic na avtocestnem križu. Naloga ne gre skupaj z netržno dejavnostjo sistemkega operaterja distribucijskega omrežja.

- V 82. členu zakon opredeljuje, v katerem primeru ima elektroenergetsko omrežje, ki ni v lasti distribucijskega operaterja ali distribucijskega podjetja, javni značaj. Sistem ali del sistema ima javni značaj, če je potreben za napajanje več kot enega uporabnika sistema. Skupni deli, namenjeni napajanju posameznih uporabnikov sistema v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli, in priključni vod, ki je v skupnem lastništvu lastnikov takšne stavbe, nimajo javnega značaja. Če distribucijski operater ni lastnik distribucijskega sistema ali njegovega dela, ki ima javni značaj, mora z lastnikom ali osebo, ki z njim upravlja in razpolaga, skleniti pogodbo, s katero uredi vsa vprašanja uporabe tega sistema za opravljanje nalog distribucijskega operaterja.
- Distribucijski operater lahko zavrne priključitev uporabnika na distribucijsko omrežje, kar mu mora pisno sporočiti in ustrezno utemeljiti. Novost je ta, da ima zavrtni uporabnik pravico do vpogleda v vso dokumentacijo, povezano z zavrnitvijo (113. člen).
- Namesto pogodbe o dostopu se bo v prihodnje sklepala pogodba o uporabi sistema (114. člen). Če uporabnik sistema ni imetnik soglasja za priključitev na sistem iz 147. člena EZ-1, mora za sklenitev pogodbe o upo-

rabi sistema pridobiti soglasje osebe, ki je imetnik soglasja za priključitev, iz katerega mora izhajati, da soglasodajalec dovoljuje uporabniku sistema, da uporablja njegovo prevzemno-predajno mesto. Trenutno Splošni pogoji za dobavo in odjem (28. in 29. člen) predvidevajo samo pravico, da najemnik sklene pogodbo o dobavi na prevzemno-predajnem mestu, za katero nima soglasja za priključitev, če pridobi soglasje imetnika soglasja za priključitev.

- Omrežnina za priključno moč je namenjena elektrooperaterju (135. člen). To pomeni, da bo omrežnino za priključno moč lahko prejemal tudi operater prenosnega omrežja. Plačila OPM (omrežnina za priključno moč) se lahko uporabijo za vzdrževanje, delovanje in razvoj sistema, niso več namenska sredstva za vlaganje v investicije za širjenje distribucijskega omrežja.
- V 147. členu določa, da uporabniku omrežnine za isto merilno mesto ni treba več plačati, če je po pridobitvi soglasja za priključitev in sklenitvi pogodbe o priključitvi pred potekom veljavnosti soglasja za priključitev plačal omrežnino za priključno moč. Če uporabnik zahteva odklop merilnega mesta in to traja več kot tri leta, mora po zahtevi za ponovno priključitev pridobiti novo soglasje za priključitev in skleniti novo pogodbo o priključitvi brez plačila omrežnine za priključno moč (153. člen).

V petem delu EZ-1 obravnava energetska učinkovitost in obnovljive vire energije. Na tem področju so se zgodile nekatere manjše spremembe pri priključevanju in gradnji elektroenergetskih vodov za potrebe proizvodnih virov, ki uporabljajo OVE (obnovljivi viri energije), in proizvodnji električne energije iz SPTE (t.i. kogeneracija). Če investitor proizvodne naprave prevzame financiranje okrepitve omrežja zaradi priključitve novega proizvodnega vira, se način vrnitve vloženih sredstev uredi s posebno pogodbo, ki jo je treba skleniti po sprejetju naložbenega načrta elektrooperaterja in po izdaji odločbe regulatorne agencije o regulativnem

okviru za ta naložbeni načrt (369. člen). Ta problematika je zdaj urejena tako, da se vprašanje vrnitve vloženih sredstev opredeli v pogodbi o priključitvi.

Pred izdajo soglasja za priključitev proizvodne naprave, zaradi katere bo treba okrepiti prenosno ali distribucijsko omrežje, mora investitor na zahtevo elektrooperaterja zagotoviti ustrezno zavarovanje, ki ga elektrooperater lahko unovči, če investitor v primernem roku, o katerem se dogovori z elektrooperaterjem, ne zagotovi priključitve proizvodne naprave ali če v šestih mesecih od priključitve proizvodne naprave na sistem zaradi neizpolnjevanja predpisanih pogojev za pridobitev deklaracije ne pridobi deklaracije za proizvodno napravo. Če so stroški, ki jih je imel elektrooperater zaradi ojačitve omrežja, večji od vnovčenega zneska ustreznega zavarovanja, ima elektrooperater pravico zahtevati razliko do popolne povrnitve stroškov.

V 372. členu je predvideno, da Vlada RS lahko zaradi potrebe po ohranitvi vzdržnosti financiranja podporne sheme omeji letno instalirano moč proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in za SPTE z visokim izkoristkom po posamezni tehnologiji in viru energije, ki ji je lahko podeljena podpora, če delež tovrstnih instaliranih proizvodnih

naprav presega za tisto leto načrtovani obseg instaliranih naprav v sprejetem akcijskem načrtu za obnovljivo energijo ali učinkovito rabo energije. Agencija vsako leto do 1. oktobra objavi javni poziv, ki mora biti odprt najmanj do 1. novembra ali do zapolnitve predvidenega povečanja obsega sredstev za izvajanje podporne sheme za električno energijo za naslednje leto, s katerim povabi investitorje k prijavi projektov za proizvodne naprave na obnovljive vire energije in za soproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki se na razpisu potegujejo za prejem podpore v naslednjem letu (373. člen).

V šestem delu EZ-1, ki govori o agenciji za energijo, je treba opozoriti na pravico agencije, da v primeru, če izvajalec energetskih dejavnosti posreduje agenciji nepravilne, nepopolne ali zavajajoče podatke ali če jih ne posreduje v določenem roku, lahko agencija ne glede na določilo 38. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju ZIN) izda sklep o plačilu denarne kazni do 50.000 evrov. Denarna kazen mora biti plačana v enem mesecu. Zoper izvajalca energetskih dejavnosti, ki zavrača sodelovanje, agencija izdaja sklepe o plačilu denarne kazni, dokler seštevek denarnih kazni iz posameznih

sklepov ne doseže enega odstotka letnega prometa izvajalca energetske dejavnosti v predhodnem poslovnem letu (407. člen).

V primerjavi z dosedaj veljavnim energetskimi zakonom je v EZ-1 agencija dobila večji nabor pooblastil za nadzor delovanja izvajalcev energetske dejavnosti ter možnost pridobitve pooblastila sodišča za pregled delovnih prostorov, predmetov, dokumentacije, elektronskih virov podatkov (428., 429. člen). Predvidene so tudi sankcije v primeru oviranja nadzora. Pravice agencije veljajo tako za sistemskega operaterja distribucijskega omrežja kot tudi za najemodajalce (distribucijska podjetja, ki so elektroenergetsko infrastrukturo dala v najem distribucijskemu operaterju, 121. člen).

V osmem delu EZ-1 je opredeljena energetska infrastruktura. V 463. členu je določeno, da mora biti elek-

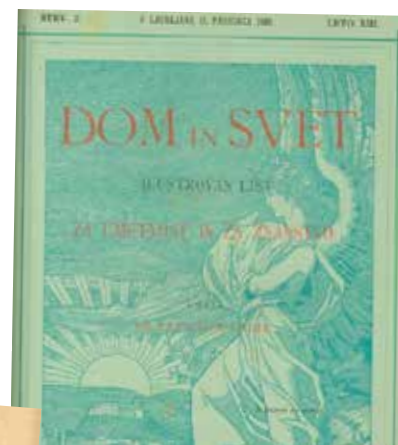
troenergetska infrastruktura načrtovana in grajena tako, da ustreza zadnjemu stanju tehnike in je ekonomsko učinkovita, vzdrževana pa mora biti tako, da zagotavlja optimalno tehnično delovanje in je ekonomsko učinkovita. V tem členu je kot energetska infrastruktura opredeljen tudi priključek sistema za proizvodnjo električne energije na distribucijski in prenosni sistem. To pomeni, da so vsi priključki proizvodnih naprav energetska infrastruktura. Iz dosedanjega energetskega zakona je iz poglavja o infrastrukturi izpuščena določba, ki določa, da mora izvajalec energetske dejavnosti za izločitev posameznega objekta, naprave ali omrežja iz infrastrukture ali vključitev v infrastrukturo pridobiti soglasje vlade na predlog ministra, pristojnega za energijo, oziroma pristojnega organa samoupravne lokalne skupnosti. V 468. členu je dodatno opredeljen varovalni pas za nadzemne vode nazivne

napetosti do vključno 1 kV na 1,5 m levo in desno od osi voda. V tem poglavju se v 473. členu govori o določitvi javne koristi, o razlastitvi in ustanovitvi služnosti v javno korist (473. in 474. člen).

V dvanajstem delu EZ-1 so prehodne in končne določbe. Z začetkom uveljavitve EZ-1 so prenehala veljati Sistem-ska obratovalna navodila za distribucijsko omrežje električne energije (Uradni list RS, št. 41/11) ter Splošni pogoji za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije (Uradni list RS, št. 126/07 in 1/08-popr.), uporabljali se bodo do sprejetja novih podzakonskih aktov, ki pa morajo biti izdelani in sprejeti v dveh letih po uveljavitvi EZ-1. Pri tem je treba povedati, da bo vsebina sedanjih splošnih pogojev za dobavo in odjem električne energije vključena v nova sistemska obratovalna navodila za distribucijsko omrežje električne energije.

Zanimivost iz leta 1900

V reviji *Dom in svet* iz januarja 1900 so bile opisane podobne razmere na Notranjskem kot letos februarja.

Energetike NE proDAMO!

Spoštovane kolegice in kolegi!

Čeprav se zdi, da je skok v poslovno leto 2014 minil kar nekako spokojno, brez večjih pretresov in prevelikega stresa za našo energetiko, le ni tako.

To relativno kratko obdobje letošnjega leta je postreglo s kar nekaj zanimivimi izzivi, ki so pred nami.

Zaključuje se oziroma je v zaključku izdelava poročila o poslovanju za leto 2013, kot kaže, pa bomo lahko z njim in rezultatom vsi zadovoljni. Ko rečem vsi, mislim dobesedno vse zaposlene, ki so prispevali ogromen delež k temu, da so bile predvidene naloge uspešno zaključene, da smo se obnašali kot dobri gospodarji, da smo dorasli tej nesrečni recesiji, ki je kriva že skoraj za vse, le za spremembo vremena ne. Delovni procesi so bili marsikje moteni zaradi pomanjkanja kadrov, zaradi vpliva zunanega trga na naš način dela, pa tudi s finančnimi sredstvi nismo ravno hodili z roko v roki.

Razvoj in prilagajanje spremembam na trgu ter učinkovito poslovanje s prefinjenim okusom za racionalizacijo poslovanja pa nas lahko v prihodnje ponesejo v neke, prepričan sem, boljše čase.

O pripadnosti družbi Elektro Maribor d.d., o pripadnosti družbi kot okolju, v katerem živimo in delamo, ter o našem odnosu do vsega, v kar smo vpleteni, ne bom izgubljal besed. Jasno je bilo, tako kot že neštokrat do zdaj, da smo družbeno odgovorno podjetje, posamezniki pa z veliko mero osebne odgovornosti veliko pripomoremo k prepoznavnosti podjetja.

Ne moremo pa se zadovoljiti na tej točki in čakati, kaj se bo zgodilo. Ne moremo se zadovoljiti niti z vsem, kar je bilo v družbi postorjeno tako v poslovnih procesih kot medsebojnih odnosih, in ne nazadnje, kaj se namerava dogajati z nami.

Ob tem zadnjem delu stavka se je seveda znova treba postaviti pokonci in pogledati (to, kar v SDE Slovenije tudi delamo) uveljavljanje novega Energetskega zakona in vsebino njegovih členov, ki lahko še

kako korenito posežeta v naše življenje.

Zaradi neizpolnjenih nekaterih obvez avtorjev omenjenega zakona še vedno obstaja realna možnost, s katero bomo v SDE Slovenije vložili zahtevek za ustavno presojo nekaterih členov EZ-1.

Zgodba se s polno paro nadaljuje na področju SDH (Slovenski državni holding), kjer je, kot se ve, kar precejšnje število družb, ki so kot izdelki na policih trgovinah pripravljeni na prodajo.

Nekdo bo dejal, da pretirane gneče pred trgovino v tem trenutku ni, in se vprašal, kdo bo kupoval tako majhna podjetja s tako majhnim trgom. Res je, res smo majhni, a vedno bolj zanimivi!

Nobena skrivnost ni, da se del energetike ponuja tujim koncernom. Kolegi sindikalisti, s katerimi imamo zelo dobre mednarodne povezave, nam o tem govorijo in se čudijo. Da v obdobju, ko države odkupujejo svoje lastniške deleže po neuspešnih prodajah tujcem, mi korakamo ravno v tisto smer, ki so jo nekatere države že prehodile in se opekle (Madžarska, Češka). Ker nimamo izdelanega nacionalnega energetskega programa in ker do zdaj ni bilo nikoli jasno opredeljeno, kaj je strateškega pomena in kaj ne, bomo imeli večne težave. Vsaj v tej fazi zadeve niso videti ne rožnato, ne pregledno in ne prepričujoče na osnovi strokovnih študij, ker jih enostavno ni.

V Sindikatu smo začeli izvajati strateški koncept ozaveščanja državljanov, odjemalcev, skratka vseh, ki razsodno mislijo o tem, kaj se lahko zgodi, če se energetika proda in napolni državni proračun. Zato smo in še bomo izvajali tako imenovane okrogle mize na temo **»Energetike NE proDAMO«**. V različne kraje naše države bomo vabili strokovnjake s področja energetike, gospodarskih zbornic regij ter predstavnike velikih proizvajalcev električne energije, kot tudi distributerjev in velikih odjemalcev. Seveda ne bodo izzeti mali odjemalci in gospodinjstva.

Zadeva ni tako enostavna, ravno nasprotno, s tako strategijo države se

nam ponuja združevanje distribucijskih družb, združevanje je možno tudi v trgovskih družbah ter centralizacija na enem mestu z racionalizacijo poslovanja. Skoraj vsi pa vemo, kakšen je bil prvi racionalizacijski postopek na HSE, ko so neodvisni strokovnjaki ugotovili, da je v Dravskih elektrarnah zaposlenih 56 % ljudi preveč. Si znamo predstavljati, kaj to pomeni?

Pravzaprav se dogaja nekaj, kar je nezaslišano. Kadar se omeni racionalizacija poslovanja, menedžerji najprej udarijo po stroških dela in številu ljudi. Nestrokovno in neutemeljeno – kje piše, da so stroški dela najvišji ali visoki, ogledati si je treba statistiko povprečnih plač, brez menedžmenta pa bo slika povsem jasna.

V primeru centralizacije petih EDP si skoraj ne znam predstavljati argumenta, ki bo povedal, da ne potrebujemo petih nabavnih služb z določenim številom zaposlenih, financ, operativcev na terenu, podpornih služb itd. Ki bo povedal tudi, da bi bilo lahko število vzdrževalcev elektroenergetskega omrežja v prihodnje skršeno, kljub težavam, s katerimi se srečujemo že danes, a bolje in kvalitetno vzdrževano, ter da bomo lahko zagotavljali nemoteno in kvalitetno oskrbo električne energije vsem našim državljanom.

Izzivov pred nami je veliko, veliko je tudi težav v drugih dejavnostih (plin, premogovniki, toplotna). Napovedano opozorilno stavko smo umaknili z dnevnega reda, saj smo se 20. marca 2014 z ministrom g. Omerzelom in vladno ekipo dogovorili o medsebojnem sodelovanju in informiranju ravno na področju EDP in tržnih družb.

Novic bo še kar precej v prihodnje, prepričan sem, da bodo dobre in v korist vseh zaposlenih. Naj se ob tej priložnosti zahvalim vsem zaposlenim ob njihovem izrednem naporu pri sanaciji omrežja in vsem podpornim službam ter posebej posameznikom, ki so iz pisarn kakorkoli pomagali v tistih izjemno težkih trenutkih.

Lep pomladni pozdrav!

Zgodilo se je ...

Elektro Maribor na informativnih dnevih

Predstavniki družbe Elektro Maribor so v februarju sodelovali na informativnih dnevih treh srednjih šol, kjer so predstavili poklic elektromonterja. Predstavitve so potekale na Srednji elektro-računalniški šoli Maribor, Elektro in računalniški šoli Ptuj ter Srednji poklicni in tehnični šoli v Murski Soboti.

Besedilo: **Mihaela Šnuderl**

Fotografija: **Aleš Damjanovič, Boštjan Rous**

mag. Boris Sovič na informativnih dnevih SERŠ-a v Mariboru

Silvo Ropoša na informativnih dnevih Srednje poklicne in tehnične šole v Murski Soboti

Srečanje »mladih upokoјencev« pri predsedniku uprave

Decembra 2013 je predsednik uprave mag. Boris Sovič s sodelavci sprejel tiste sodelavce, ki so v letu 2013 odšli v pokoj.

Srečanje je bila zahvala sodelavcem, ki so s svojimi žulji, trudom in večkrat tudi odrekanjem pomagali zgraditi Elektro Maribor, kot ga poznamo danes.

Predsednik uprave mag. Boris Sovič je v uvodnem nagovoru poudaril: »Zahvaljujemo se vam za ves vaš trud in angažma, da lahko danes družbo puščate v dobri kondiciji. Ponosni ste lahko, da ste delali v Elektru Maribor. Ostanite še naprej ambasadorji našega dela tudi v tem novem življenjskem obdobju, v katero vstopate.«

Ob koncu srečanja.

»Mladi upokoјenci« ali skoraj upokoјenci so povedali, da jim ne bo dolgčas, imeli pa bodo več časa za njim ljube aktivnosti.

Besedilo: **Karin Zagomilšek**

Fotografija: **Aleš Damjanovič**

**Ob sklenitvi pogodbe za
zemeljski plin, vsakega novega
gospodinjskega kupca nagradimo**

**S POPUSTOM
V VIŠINI 20 €**

in praktično nagrado.

ENERGIJA PLUS

**www.energijaplus.si
080 21 15**

Popust bo upoštevan dvakrat v višini 10 € (z DDV). Energija plus bo izbrala mesečna računa za dobavljen zemeljski plin, na katerih bo obračunala popust v roku 12 mesecev od začetka dobave zemeljskega plina.

AKCIJSKA CENA PELETOV plus

Praznimo skladišče. Samo v aprilu 2014.

REDNA CENA:

4,15 € /15 kg vrečo
z DDV

269,99 €/paleto z DDV

ZNIŽANA CENA:

3,74 € /15 kg vrečo
z DDV

242,99 €/paleto z DDV

ENERGIJA PLUS

www.energijaplus.si • 080 21 15

Terestrično lasersko snemanje in (ang. Ground Penetrating Radar) GPR – povezovanje dveh tehnologij

PR tehnologija iskanja podzemnih komunikacij predstavlja učinkovito rešitev pri reševanju težav, povezanih z nenatančnimi podatki lokacij kablovodov, cevovodov ter drugih podzemnih objektov. Terestrično lasersko snemanje (TLS) je naprednejša tehnologija za celovit tridimenzionalni (3D) zajem prostorskih podatkov. Lasersko snemanje je podobno merjenju z laserskim merilcem razdalje, vendar pa zaradi visoke frekvence delovanja daje možnost merjenja tako večjih objektov kot tudi njihovih manjših detajlov. Podatki pridobljeni s tehnologijama GPR in laserskim snemanjem omogočajo izdelavo točnega podzemnega katastra, katerega lahko med drugim uporabimo pri gradnji novih objektov, rekonstrukcijah, vzdrževanju, obnovah podzemeljskih vodov itd.

Oglasno sporočilo

Odhodi od 15.11.2013 do 15.3.2014

Primek in ime	Delovno mesto	Lokacija	Razlog odhoda
VINČEC ŽAN	monter	OE Mur. Sobota	PZ d.č.
AVGUŠTIN JOŽEF	vodja avtopar.	OE Slov. Bistrica	upok.
KORADA FRANC	pom. monter	OE Ptuj	upok.
ROMIH BORIS	sam. elektomeh.	SE Maribor	upok.
POLIČ ANTON	pom. monter	SE Maribor	upok.
NOVAK FRIC	koord. avtopar.	Uprava	upok.
MAR VEKOSLAV	monter	OE Ptuj	umrl
ŽELEZNIK MILAN	voznik strojnik	OE Ptuj	upok.
ZORMAN MARJAN	direktor projekta	Uprava	sp. pren.

Konec leta 2013 je tudi odšlo 34 gradbenih delavcev, ki so bili zaposleni za določen čas.

Prihodi

V obdobju od 15.11.2013 do 15. 3.2014 nismo zaposlili nobenega novega sodelavca.

V okviru projektne zaposlovanja smo s 1. 4. 2014 zaposlili: 55 monterjev, 30 pomožnih delavcev, 10 voznikov strojnikov in 2 zidarja.

Daljnovid na Jelovcu
Aleksander Bele